Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 140 (6. 839) ◉ 1989 йил 19 июнь, душанба ◉ Баҳоси 3 тийин

Тонгги газеталарда

⊙ Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССР Олий Советининг Қонун лойиҳалари тайёрлаш, миллатлараро муносабатлар ва интернационал тарбия муассасалари, халқ маорифи ва маданият доимий комиссиялари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига тақдим этган Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Тиллар тўғрисидаги қонуни лойиҳасини халқ муҳокамасига қўйиш ҳақида қарор қабул қилди.

Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми, халқ депутатлари область Советлари, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетлари, Ўзбекистон ССР министрликлари, давлат комитетлари ва идоралари, оммавий ахборот воситалари қонун лойиҳасининг муҳокамасини ташкил этадилар ҳамда халқ депутатлари, гражданлар, меҳнат коллективлари, жамоат ташкилотлари қонун лойиҳаси юзасидан киритган таклиф ва мулоҳазаларни умумлаштирадилар.

Ўзбекистон ССРнинг Тиллар тўғрисидаги қонуни лойиҳаси у эълон қилинган кундан бошлаб икки ой муҳокама этилади. Қонун лойиҳаси юзасидан билдирилган таклиф ва мулоҳазалар умумлаштирилиб, ҳар ўн беш кунда бир марта Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига тақдим этилади.

Тиллар тўғрисидаги қонун лойиҳаси юзасидан тушган таклиф ва мулоҳазаларни эътибор билан ўрганиб чиқиш учун. Ўзбекистон ССР Олий Совети қонун лойиҳалари тайёрлаш, миллатлараро муносабатлар ва интернационал тарбия масалалари, халқ маорифи ва маданият комиссиялари составидан ишчи группаси тузилади.

«Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Тиллар тўғрисидаги қонуни» лойиҳаси республика ва область газеталарида эълон қилинмоқда.

Тошкент шаҳар Советининг бўлажак сессиясига

1989 йил 14 июлда бўладиган халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг ўнинчи сессияси кўриб чиқиши учун «Тошкент шаҳрида жамоат тартиби, ободончилик ва санитария ҳолати ҳамда уларни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги масала ҳавола этилмоқда. Мазкур масала ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга. Чунки ҳар биримизнинг сиҳат-саломатлигимиз, иш қобилиятимиз ва кайфиятимиз теварак-атрофимиздаги муҳитнинг, яъни ҳаво, сув ва тупроқнинг тозалигига бевосита боғлиқ. Атроф-муҳит булғанишининг давом этаётганлиги бугунги кунда бутун дунёда жиддий ташвиш уйғотмоқда.

Икки миллиондан зиёд аҳоли истиқомат қиладиган шаҳримиз экологияси ҳамон хавф остида қолмоқда. «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари бу ҳақда ўз ўқувчиларини мунтазам хабардор қилиб бораяпти, конкрет қоида бузувчиларни танқид қилмоқда, ҳамшаҳарларимизни тозаликка риоя қилишга даъват этмоқда. Аммо буларнинг ҳаммаси етарли эмас. Шаҳримиз ҳар бир тошкентлик учун умумий хонадон ҳисобланади. Ана шу хонадонда озодалик ва тартиб ўрнатиш учун қаттиқроқ чоралар кўриш керак бўлади.

Халқ депутатлари шаҳар Советининг бўлажак сессияси ана шундай чора-тадбирларни ишлаб чиқишга даъват этилган. Аммо бунда тошкентлик ўртоқлар сиз ҳам фаол иштирок этишингиз лозим. Сизларнинг маслаҳатларингиз, таклифларингиз, мулоҳазаларингиз даркор.

Уларни тўплаш, жамоат тартиби, ободончилик ва санитария аҳволини яхшилаш муаммоларига доир аҳолининг танқидий мулоҳазалари, конкрет таклифлари ва маслаҳатлари билан ишлаш учун Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ҳузурида махсус штаб ташкил этилганлигини маълум қиламиз.

Штаб Тошкент шаҳар Советининг депутатлар хонасида (Пролетар кўчаси, 6-уй, телефон 33-72-47) жойлашган.

Шаҳарда ободончилик ва санитариянинг бугунги аҳволи масалаларини, шаҳар хўжалиги олдида турган муаммоларни тез аниқлаб олишда бугун газетанинг 2-саҳифасида эълон қилинаётган Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг тезислари ёрдам беради.

«Тошкент шаҳрида жамоат тартиби, ободончилик ва санитария ҳолати ҳамда уларни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида» Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг ТЕЗИСЛАРИ

Беш йилликнинг тўртинчи йили давом этмоқда. Ҳозир Тошкент шаҳрида жамоат тартибини сақлаш, ободончилик ва санитария ишларига баъзи якунларни чиқариш мумкин. Маҳаллий советлар, уларнинг ижроия комитетлари, Тошкент шаҳридаги корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар фаолиятидаги қайта қуриш тобора яққол кўзга ташланмоқда, барча меҳнат коллективлари, жамоат ташкилотлари ва аҳоли ўзгаришларда фаол қатнашмоқда.

Шаҳарни комплекс қуриш, санитария жиҳатидан тозалаш ва ободонлаштириш масалалари анча яхши ҳал қилинадиган бўлиб қолди. Шаҳар территориясини бошқаришни такомиллаштиришда мавжуд резервлар ва имкониятлардан фойдаланишга тобора кўпроқ эътибор берилмоқда. Йўллар, йўлкалар, ирригация иншоотларини сақлаш, кўкаламзорлаштириш, территорияларни тозалаш масалалари бевосита район ижроия комитетларида ҳал қилина бошлади. Ободонлаштириш Бош бошқармасининг аппарати 30 процент қисқартирилди, бошқарма ҳуқуқлари ва вазифаларининг бир қисми унга бўйсунувчи ташкилотларга ва район ижроия комитетларига олиб берилди. Район ижроия комитетларининг территориал хўжалик ҳисобига ўтиши масаласи муҳокама қилинмоқда.

Шаҳарда жамоат тартибини сақлаш, ободончилик ва санитария масалалари бўйича Тошкент шаҳар Совети сессиясига тайёргарлик кўришда Советларнинг доимий комиссиялари, кўпгина депутатлар, шаҳар жамоатчилиги фаол иштирок этмоқда. Ободончилик, уй-жой-коммунал хўжалиги доимий комиссиялари қабул қилинган қарорларнинг бажарилишини мунтазам назорат қилмоқдалар, мажлисларда бу қарорларнинг ижроси ҳақида хўжалик раҳбарларининг ҳисоботи кўриб чиқилмоқда.

Халқ депутатлари Фрунзе ва Киров район Советлари сессиялари бўлиб ўтди, уларда уй-жойлардан фойдаланиш органлари, районларнинг ободонлаштириш бошқармалари, корхоналар ва ташкилотларнинг территорияларни обод қилиш ва санитария талаблари даражасида сақлаш ишлари тингланди ва уларга баҳо берилди.

Тошкент шаҳар Совети ободончилик доимий комиссиясининг тавсиясига мувофиқ район «Автодормехбаза»ларининг, ирригация, гидротехника иншоотлари ва кўкаламзорлаштириш махсус ремонт-қурилиш трести бўлинмаларининг иши текширилди. Депутатлар бу масалаларга принципиал ёндошдилар, ана шу ташкилотлар ишидаги бир қанча катта камчиликларни очиб ташладилар, ободонлаштириш Бош бошқармаси (Ҳ. Ё. Охунжонов), «Спецтранс» ишлаб чиқариш бошқармаси (А. К. Мирзаев), ирригация, гидротехника иншоотлари ва кўкаламзорлаштириш махсус ремонт-қурилиш тресті (Р. А. Арамян) раҳбарларидан камчиликларни тугатиш юзасидан зарур чоралар кўришни талаб қилдилар. Доимий комиссияларнинг аъзолари иштирокида капитал қурилиш масалалари кўриб чиқилмоқда, белгиланган планларнинг бажарилиши қаттиқ талаб қилинмоқда.

Сайловчилар наказларини бажариш масаласи халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари фаолиятида муҳим ўрин тутади. Шаҳар Советининг иккинчи сессиясида ижро учун сайловчиларнинг ободончилик масалаларига доир 77 накази қабул қилинди, шундан 45 таси бажарилди, 15 таси бажарилмоқда, 1990—1991 йиллар планида яна 17 наказ бор. Сайловчилар наказларининг бажарилишини депутатлар доимий назорат қилиб бормоқдалар.

Халқ депутатлари шаҳар ва район Советлари ижроия комитетлари ўз фаолиятларида маҳалла, квартал ва уй комитетлари каби ўзини-ўзи бошқариш жамоат органларига таянмоқда. Қайта қуриш, демократия ва ошкораликни чуқурлаштириш халқни ҳаяжонга солаётган, дарҳол ҳал этишни талаб қилаётган кўпгина муаммоларни очиб ташлади. Жамоат тартибини сақлаш, ободончилик ва санитария ана шундай муаммолардандир. Бу муаммолар бир кунда, бирданига пайдо бўлмаган, бир неча ўн йиллар давомида ижобий ҳал қилинмай, кўпинча тушуниб етилмай тўпланиб келаверган.

Уй-жой коммунал хизматининг ишлаб чиқариш қувватлари, санитария тозалиги ва ободонлаштириш корхоналарининг базалари, уларнинг моддий-техника, меҳнат ва бошқа ресурслар билан таъминланиши 2 миллион аҳоли яшайдиган шаҳар территориясини тегишли даражада сақлаб туришга имкон бермайди. Шаҳар хўжалиги ана шу корхоналари ва ташкилотларининг эҳтиёжлари маблағ жиҳатидан ҳозирча 30 процент, ишловчилар сони жиҳатидан 20 процент, машина ва механизмларнинг асосий турлари жиҳатидан 40 процент таъминланган бўлиб, бу шаҳар территориясининг фақат учдан бир қисмини қониқарли ҳолатда сақлаб туришга имкон беради. Шу боисдан атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, шаҳар территориясини ободонлаштириш ва тоза сақлаш муаммоларини ҳал қилишда корхоналар ва ташкилотларнинг меҳнат коллективлари, ўз-ўзини бошқариш жамоат органлари ва аҳоли тобора кўпроқ роль ўйнаши лозим.

Жамоат тартибини сақлаш, территорияни ободонлаштириш ва тоза сақлаш масалалари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида охирги марта муҳокама қилинганидан сўнг орадан уч йил вақт ўтди. Ана шу даврда юз берган аҳволни ўнглаб олишда муайян ижобий тенденциялар пайдо бўлди. Транспорт муаммосини ҳал қилиш учун метро иккинчи линиясининг биринчи навбати қурилди ва фойдаланишга топширилди, иккинчи навбати ҳам тугалланиш арафасида. Абдулла Тўқай, Пограничная, Ивановолик тўқимачилар, Воровский кўчаларини ва бошқа кўчаларни очиш ишлари тугалланди. Олой бозори олдида Энгельс кўчасидан пиёдаларнинг ерости ўтиш йўли қурилди, Ивановолик тўқимачилар кўчасида Салор каналига кўприк қурилиши тугалланди. «Болалар дунёси» магазини олдида Пушкин кўчасидан ҳамда Привокзалная кўчасидан пиёдалар ўтадиган ер ости йўли қурилмоқда. Куйбишев шоссесида темир йўл устидан ўтадиган йўлнинг биринчи навбати қурилиши тугалланмоқда. Й. Охунбобоевга ва Н. В. Гоголга ҳайкаллар ўрнатилди, бу ҳайкаллар атрофидаги территория обод қилинди. Куйбишев шоссесини, Саперная майдонидан Полтарацкий кўчасигача Саперная кўчасини, М. Горький кўчасидан Доғистон кўчасигача, Генерал Петров кўчасини, Ғафур Ғулом кўчасини ва бошқа кўчаларни очиш бошланди. Куйбишев шоссесида темир йўл устидан ўтадиган йўлнинг иккинчи навбат қурилиши бошланди. Шу йилнинг охирида Фарҳод бозори яқинида Ғафур Ғулом кўчаси орқали пиёдаларнинг ер ости ўтиш йўли қурилиши, Акмал Икромов ҳайкалини ўрнатиш ва бошқа объектлар қурилиши бошлаб юборилади.

Микрорайонларни комплекс қуриш масалалари юзасидан ҳали ҳам аҳолидан кўп шикоят ва аризалар тушмоқда. Айниқса, «Алгоритм», «Сергели—7, 8» ва бошқа бир қанча массивларда камчиликлар кўп. Уй-жойлар савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат кўрсатиш, йўл хўжалиги, ёритиш, кўкаламзорлаштириш объектларисиз қурилмоқда. Натижада одамлар кўчиб кирмаган уйлар турибди, транспорт хизмати йўлга қўйилмаган.

Шаҳардаги йўллар ва йўлкаларни капитал ва жорий ремонт қилишда ижобий силжишлар бор. Дов-дарахтларни суғориш ва парваришлаш, ирригация шохобчаларини, шаҳардаги магистрал ва тақсимлаш каналларини тозалаш иши бирмунча яхшиланди. Кўчаларнинг ёритилиши хусусида аҳолидан тушаётган шикоятлар анча камайди.

Алмаштирилмайдиган ахлат контейнерлари усули билан қаттиқ хўжалик ва рўзғор чиқитларини тўплаш ва олиб кетишнинг илғор кўриниши тобора кенг қўлланилмоқда. Юк ортувчи ва туширувчи манипуляторлар билан жиҳозланган ахлат ташувчи машиналарининг сони кўпайди, бу эса юкчилар меҳнатини анча енгиллаштирди ва коммунал хизмат маданиятини кўтаришга ёрдам берди. Шаҳарни тозалашда ахлат ташийдиган машиналарнинг алмаштириладиган кузов билан жиҳозланган янги турларини жорий этиш бошланди. Шаҳардаги бир қанча махсус автохўжаликларда ахлат ташиш машиналарининг экипажлари коллектив пудрат системасига ўтказилди, бу эса машиналардан фойдаланиш самарадорлигини анча ошириш, территорияга санитария хизматини яхшилаш имконини берди. Чилонзор райони «Автодормехбаза»сида бутун коллективни ижара пудратига ўтказиш ишлари олиб борилмоқда.

Кўп йиллар давомида биринчи марта шаҳарни санитария жиҳатидан тозалаш базаларининг ишлаб чиқариш қувватларини ривожлантириш, шу соҳада ишловчи кишиларнинг меҳнат шароитини яхшилаш ҳамда ишнинг илғор шакллари ва усулларини жорий этиш юзасидан конкрет тадбирлар амалга оширилди. Фрунзе, Киров ва Сергели районлари «Автодормехбаза»ларини, ахлатларни ортиб жўнатадиган станцияни лойиҳалаш ишлари тугалланмоқда.

Шаҳар территориясини ташқи бадиий-сиёсий безаш,топономия ва архитектура принциплари жиддий равишда ўзгарди. Бу ишга республиканинг етакчи мутахассислари, рассомлар ва безакчилар жалб этилмоқда.

Топонимик комиссия ишига тарихчилар филологлар, ёзувчилар жалб этилди. Шаҳарнинг асосий кўчалари номи ёзилган лавҳалар ўзгартирилди, барча лавҳаларни ўзгартириб чиқиш икки йилга мўлжалланган. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Қ. М. Рафиқов бу ишни назорат қилишни кучайтириши зарур.

(Давоми 2-бетда).

Янги маҳсулот

⊙ «Узстройдревпром» территориал бирлашмасининг қуёшдан муҳофаза қилиш қурилмалари заводи беш йилликнинг учинчи йилида республика социалистик мусобақасида иштирок этиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга сазовор бўлди.

Коллектив Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг «Ҳурмат тахтаси»га ёзилиб, диплом ва пул мукофоти билан тақдирланди.

Корхона бу юксак муваффақиятга хизмат кўрсатиш сифатини тинимсиз ошириб бориш ва меҳнатда юқори натижаларни қўлга киритганлиги туфайли эришди. Шунингдек, коллектив халқ истеъмоли буюмлари тайёрлашга ҳам алоҳида аҳамият беряпти. Жумладан, С. Новиков етакчилик қилаётган цехда пеноплен ишлаб чиқаришга киришилди. Корхонанинг бу турдаги маҳсулотига «Н» индекси берилиб 25 минг квадрат метр дастлабки маҳсулот савдо пештахталарига етказиб берилди. Йил охиригача 116 минг квадрат метр харидоргир ранг-баранг пенопленлар тайёрлаш кўзда тутилган.

Ёшлар ҳиссаси

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида кўплаб ёшлар коллективлари бор. Шулардан бирига моҳир ишчи Р. Турсунова етакчилик қилади.

Бу коллектив ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йили май ойи топшириқларини муддатидан олдин шараф билан уддалади. Меҳнат унумдорлиги 9 процент ошди, ўнлаб килограмм мойлаш материаллари, анчагина машина қисмлари ва бошқа буюмлар тежаб қолинди.

Бирлашмада тайёрланаётган «УПХ-1,5 В» маркали кўрак чувийдиган машиналар сифатли тайёрланишига коллективнинг муносиб ҳиссаси бор. Уларнинг асосий қисмини мазкур бригаданинг уюшган, аҳил ёш ишчилари тайёрламоқда.

Шоир хотирасига

Тошкентда жамоатчиликнинг румин ва молдаван шоири Михай Эминеску хотирасига бағишланган йиғилиши бўлди.

Йиғилишда ЮНЕСКО ижроия кенгашининг қарорига биноан М. Эминеску вафот этган куннинг 100 йиллиги бутун йил давомида нишонланади. Шоир қисқа, лекин ёрқин ҳаёт кечирди. У ўз ижодий фаолиятини ўтган асрнинг 60-йилларида буржуазияни фош этувчи, Париж коммунаси кунларида илк бор ҳокимиятни ўз қўлига олишга уринган ишчилар синфи озодлигининг куйчиси сифатида бошлади. Шоир ўз ҳаётининг дастлабки даврларида ҳам, сўнгги йилларида ҳам буржуа жамиятида эксплуатация қилинаётган меҳнаткашлар оммасига ўзининг чуқур ҳамдардлигини билдирган эди.

Йиғилишдан сўнг М. Эминеску шеърлари румин, ўзбек ва рус тилларида янгради.

(ЎзТАГ).

Китобча қилиб нашр этилди

«Н. И. Рижков. СССР ҳукуматининг келгуси фаолияти программаси тўғрисида. СССР халқ депутатлари съездида қилинган доклад ва якунловчи нутқ. 1989 йил 7, 9 июнь» китобчаси нашр этилди.

Сиёсий адабиёт нашриёти томонидан тайёрланган китобча «Красний пролетарий» босмахонасида чиқарилди.

(ТАСС).

СССР халқ депутатлари ўз сайловчиларига ҳисоб бермоқдалар

Студентлар билан мулоқот

СССР халқ депутатларининг съезди ўз ишини тугатганига бир неча кун бўлди. Аммо совет кишилари унинг қайноқ таассуротлари билан яшамоқдалар, съезддан кейин ҳаётимизда муҳим ўзгаришлар бўлади, деб умид қилмоқдалар. Халқ депутатлари айни кунларда ўз сайловчилари билан учрашиб, съезддаги ишлар тўғрисида, ўз программаларини қандай қилиб амалга оширишлари ҳақида ҳисобот бермоқдалар.

Куни кеча В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг маданият саройида СССР халқ депутатлари — Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг биринчи секретари М. М. Мирқосимов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти Э. Ю. Юсупов, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, Ўзбекистон Ёзувчилар Союзи правлениесининг биринчи секретари Одил Ёқубов, Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг раиси, «Қишлоқ ҳақиқати» — «Сельская правда» газетасининг редактори А. Ғ. Мухторовлар студент-ёшлар билан учрашдилар. Учрашувни ТошДУ ректори Ш. Алимов қисқа кириш сўзи билан очди. Сўнг депутатлар съезддаги таассуротларини ўртоқлашдилар.

Эркин ЮСУПОВ: Съезд ғоят демократия ва ошкоралик руҳида ўтди. Съездда шу нарса маълум бўлдики, демократия учун маданият ҳам керак экан. Биз ҳали ҳақиқий демократияга эришишимиз учун жуда катта мактабни босиб ўтишимиз кераклиги маълум бўлди.

Ўзбекистондан борган делегатлар съезд вақтида кўп масалаларни ҳал қилишга муваффақ бўлдилар. Тўғри, дастлабки пайтда ўзбекистонлик депутатларнинг андишаси билиниб турди. Мулоҳаза билан иш юритишга ҳаракат қилишди. Ўзларини «реклама» қилишга шошилмадилар. Биз сўзга чиқиш учун кўпчилигимиз ёзилгандик. Дастлабки куниёқ минбарга чиқиш учун 20 киши ёзилди. Шахсан менинг ўзим уч марта ёзилдим. Гарчи бизнинг депутатларимиз сўзамоллик қилмасаларда, съезддан ташқари вақтларда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков билан учрашиб, кўпгина тармоқ министрлари билан суҳбатлашиб, республикамизга оид муҳим масалаларни ҳал қилиб олдик. Шундай масалалардан бири Ўзбекистонда хотин-қизларимизнинг оғир шароитини яхшилаш эди. Биз кўп болали оналарга нафақани оширишни талаб қилдик. Колхозда ишлаётган ёш болали аёллар кун бўйи далада бўлиши шарт эмас. Уларнинг иш соати 4 соатни ташкил этсин. Лекин 6—8 соат ҳисобидан иш ҳақи олсин. Социал таъминот масалаларида ҳам баҳслашдик. Кўпгина масалалар бўйича Н. И. Рижков ва А. П. Бирюкова ёрдам беришди.

Яна муҳим масалалардан бири — бу пахтанинг нархини ошириш эди. Пахта бизнинг бойлигимиз. Лекин ҳозирги пайтда унинг нархи жуда паст. Пилланинг ҳам нархи ошадиган бўлди. Даромад яхши бўлгач, деҳқон ҳам жон-жон деб пахта экади. Бизда 30-йилларда пахта якка ҳокимлиги бошланган эди. Бунга қарши курашмоқдамиз. Эндиликда пахта экин майдонлари қисқартирилади. Яна энг муҳим масалалардан бири — ернинг табиий ҳолатини яхшилашдир. Шу бугунгача ундан мўл ҳосил оламиз, деб, минерал ўғитлар билан ишлайвериб, ерни кўкнори қилиб қўйдик. Унинг табиий ҳолати йўқолди. Қаранг, бир кичик мисол. Илгари хоҳлаган ерни кавласангиз бир тўда чувалчанг чиқарди. Қани энди ўша чувалчанглар, бошқа ҳашаротлар? Монокультура деганда биз фақат пахта майдонини қисқартиришни эмас, балки ернинг табиий ҳолатини яхшилашни ҳам ўйлашимиз керак.

Республикамизнинг иқтисодий қудратини ошириш учун саноатимизда мустақил бўлган тармоқлар кам. Бирор бир маҳсулот ишлаб чиқариш учун иттифоқимизнинг турли жойларидан хом ашё, деталлар, эҳтиёт қисмлар олишга тўғри келади. Масалан, битта тракторни йиғиш учун 20 жойдан нарса келтириш керак. Ахир ҳозиргача ташқаридан 200 минг тонна қанд олиб келамиз. Ахир бу нимаси? Наҳотки республикамизда бу муаммони ҳал қилишнинг иложи йўқ. Шу беш йилликда республикамизни ривожлантириш учун 67 миллион сўм сарф этилади. Келгусида 500 га яқин корхона реконструкция қилиниши керак. Бу билан биз республикамизда ишчи кучи масаласини ҳам ҳал қилишимиз керак. Ахир қанчадан-қанча кишини иш билан таъминлашимиз лозим. Бизга малакали ишчилар керак. Бунинг учун ҳунар-техника билим юртларини ривожлантиришимиз зарур. Биз, «Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун!» деймиз. Шу пайтгача ўзимизни қуруқ рақамлар билан алдаб келдик. Бироқ, меҳнаткаш инсонни, унинг маънавий дардини асло ўйламадик. Биз аввало ана шу манбаларни яратувчи инсон ҳақида ўйлашимиз керак.

Мираҳмад МИРҚОСИМОВ: Съезднинг энг катта ютуқларидан бири — ошкоралик бўлди. Ошкоралик ўзининг энг юқори чўққисига чиқди, десам муболаға бўлмайди. Чунки съездда депутатлар барча мавзуларда эркин ва очиқчасига гаплашдилар. Кўндаланг бўлган масалаларни қизғин муҳокама қилдилар. Фикрларнинг хилма-хиллиги, совет сиёсий системаси доирасида, демократиялаш ва ошкоралик йўлида социал-иқтисодий ривожланишини жадаллаштириш юзасидан зарур ечимларни коллектив тарзда излаш учун жуда катта имкониятлар очмоқда. Съездда маълум бўлдики, ҳали жамиятимизда ҳал этилиши зарур бўлган муаммолар жуда кўп экан. Бу эса депутатларимиз олдига жуда катта масъулиятни қўйди. Чунончи, бозорни саноат моллари ва озиқ-овқат моллари билан тўлдириш, социал-маиший муаммоларни ҳал қилиш бу асло кечиктириб бўлмайдиган вазифалардир. Ҳозирги кунда депутатлар олдида аграр сиёсат, уй-жой қурилиши, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ҳамда бошқа жуда кўп масалаларни ҳал этиш вазифалари турибди. Биргина Тошкент областида 4,5 миллион киши истиқомат қилади. Областимизда ҳали қилинадиган ишлар жуда кўп. Энг муҳими — қишлоқ меҳнаткашлари турмуш даражасини кўтаришдир.

Айни пайтда миллий масала ҳам жуда тиғиз бўлиб турибди. Съездда ҳам миллатлараро муносабатлар масаласи кўндаланг қўйилди. Съезд пайтида Фарғонада бўлган воқеаларни эшитиб жуда қайғуга тушдик. Ўша куниёқ 10 депутат съезд қарори билан Фарғонага йўл олдик. Мана ҳозир ҳам бу ерда тарғибот-ташвиқот ишларини олиб боряпмиз. Чунки Ватанимиз халқлари бирлигига путур етиши оғир кулфатларга олиб бориши мумкин. Грузияда, Тоғли Қорабоғда бўлиб ўтган воқеалар сизларга сир эмас. Фарғона водийсида бўлаётган фожиали воқеалар ҳам миллатлараро масалаларни ҳал қилишни ўз ҳолига ташлаб қўйиш мумкин эмаслигини кўрсатади. Бу ерда вазиятни аниқ баҳолаш ғоят муҳимдир.

Ҳозир областимизда кўпгина корхоналар хўжалик ҳисобида ишламоқда. Аммо бу янгилик биздан кўп ўқиб-ўрганишимизни тақозо этади. Съездда Болтиқбўйи республикалари бу соҳадаги ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Юқорида Эркин Юсупович гапириб ўтганларидек, биз съездда «қуруқ» бориб келганимиз йўқ. Сайловчиларда бундай тасаввур ҳосил бўлмаслиги керак. Биз иложи борича имкониятлардан келиб чиқиб, мамлакат раҳбарлари билан республикада энг тиғиз бўлиб турган муаммоларни ҳал этиш йўлларини келишиб олдик. Мана масалан пахтани олайлик. Ҳозирда пахтанинг 1 тоннаси 750 сўмга сотилади. Бу масалада ҳозир мунозара кетяпти. Унга 1560 сўм нарх қўйиляпти. Лекин биз барибир пировард натижага эришишимиз керак. Ўртадаги қозонга ташлаган пулимиз ўзимизга ҳам қайтсин. Мени Олий Советнинг иш ҳақи, баҳо ва социал муаммолар комиссиясига аъзо этишди. Албатта, бу борада депутат сифатида бор куч-билимимни ишга соламан...

Шундан сўнг депутатлар Одил Ёқубов ва Аҳмаджон Мухторовлар ҳам съезд ҳақидаги таассуротлари билан ва у ерда амалга оширган ишлари ҳақида ҳикоя қилиб бердилар. Учрашув сўнгида савол-жавоб ва баҳс-мунозара бўлиб ўтди. Депутатлар студент-ёшларнинг — сайловчиларнинг саволларига жавоб бердилар.

Савол: матбуот тўғрисидаги қонун қачон чиқади?

Аҳмаджон МУХТОРОВ: Ҳозирча матбуот ҳақида ҳеч қандай қонун бўлмаган. Кейинги икки йил ичида бу масала кўтарилди. Шахсан мен ҳозиргача матбуот ҳақидаги қонуннинг лойиҳаси билан беш марта танишиб чиқдим. Менимча, бу қонун журналистнинг ҳақ-ҳуқуқини тўла ҳимоя қилмайди. Бу ҳақда жиддий ўйлаш керак. Буни яқинда КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ўз мажлисида кўриб чиқди. Яқин орада унинг лойиҳаси муҳокама учун матбуотда эълон қилинади.

Савол: Орол муаммоси қандай ҳал қилиняпти?

Эркин ЮСУПОВ: Орол муаммосини Ўзбекистон ССР Фанлар академияси бундан ўн икки йил илгари кўтариб чиққан эди. Оролга айни пайтда пул эмас, сув керак. Сув эса йўқ. Орол анча сувини йўқотди. Ҳатто Амударё ва Сирдарёнинг сувини бир томчи ичмасдан туриб Оролга юборадиган бўлсак ҳам йўқотган сувнинг ўрни ўн йилда ҳам тўлмайди. Орол атрофидаги экологик вазият оғир. Буни биз бақириб-чақириб ҳал қилолмаймиз. Оролга Сибирь дарёларининг суви ҳам келмайди. Каспий денгизи 68 метр пастда. Унинг сувини кўтариб, канал қиладиган бўлсак, Оролнинг суви Каспийга оқиб кетиши мумкин. Қорақум канали сувини оқизиш керак. Орол атрофидаги пахта майдонларини қисқартириш лозим. Сувни тежаш зарур. Колхоз ва совхозларнинг сув учун пул тўлашини жорий қилиш керак.

Орол атрофидаги аҳолига қўшимча иш ҳақи бериладиган бўлди. Бу атрофлардан пахта экини олиб ташланади. Ўрнига қизилмия ва беда экилади. Қизилмияга харидор топилди. Японлар сотиб олмоқчи. Энди беда уруғига харидор топиш керак.

Савол: Оролни қутқариш учун четдан ёрдам сўралса бўлмайдими?

Мираҳмад МИРҚОСИМОВ: Съездда депутатларимиз БМТга мурожаат қилиб, Оролни қутқариш ҳақида илтимос қилишга бел боғлашган. Биз қандай бўлмасин Оролга ёрдам беришимиз керак.

Савол: Ўзбек тилига қачон давлат тили мақоми берилади?

Эркин ЮСУПОВ: Ўзбек тили давлат тили бўлиши хусусида бир бутун комиссия иш олиб борди. Мен бу комиссияга раислик қилдим. Мана, матбуотда унинг лойиҳаси эълон қилинди. Халқимиз уни икки ой муҳокама қилади, ўз фикр ва мулоҳазаларини билдиради. Шундан сўнг уларни умумлаштириб, узил-кесил қарор қабул қилинади.

Савол: Ўзбекистоннинг тарих дарслиги яратиляптими?

Эркин ЮСУПОВ: Ҳа, яратиляпти. Ўзбекистоннинг тарих дарслиги 8 томдан иборат бўлади. Бундан ташқари 1 томлигини ҳам ёзяпмиз. Ҳозир 4 томи чиққан. Тарихни бузишга ҳеч кимнинг ҳақи йўқ. Тўғри, биз айтаётган дарсликда баъзи камчиликлар айрим воқеаларнинг қолиб кетиш ҳоллари бўлиши мумкин. Шунинг учун фикр ва мулоҳазалар бўлса бизга бемалол мурожаат қилинса, фойдадан холи бўлмайди.

Савол: Қозоқ тилида газеталар чиқарса бўлмайдими? Ахир Ўзбекистонда ҳам қозоқлар яшашади-ку?

Мираҳмад МИРҚОСИМОВ: Гапингиз тўғри. Ўзбекистонда жуда кўп миллат вакиллари яшашади. Улар юздан ортиқ. Биз бошқа миллат вакиллари тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб келяпмиз. Қозоқ тилида дастлабки газета чиқа бошлади. Бу Бўстонликда чиқяпти. Ҳозир Чимкент области билан бу борада ҳам алоқа қиляпмиз...

Хуллас, депутатлар сайловчиларнинг ижтимоий--сиёсий масалаларига оид саволларига батафсил жавоб бердилар. Учрашув қатнашчилари бундай мулоқотлар фойдадан холи эмаслигини алоҳида билан таъкидладилар. Депутатлар яқин орада ТошДУ студентлари билан яна бир бор учрашишга ваъда бердилар.

Т. ТОШЕВ.

СУРАТЛАРДА: депутатлар билан учрашувдан лавҳалар.

Т. Каримов фотолари.

«Тошкент шаҳрида жамоат тартиби, ободончилик ва санитария ҳолати ҳамда уларни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида» Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг ТЕЗИСЛАРИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Шаҳарнинг бадиий қиёфаси кўп жиҳатдан кўргазмали агитация воситаларига боғлиқ. Ҳозирги вақтда паннолар ва плакатларни бетартиб жойлаштириш таъқиқлаб қўйилди. Вивескалар, рекламалар, кўрсаткичлар алмаштирилмоқда, икки тиллиликни ҳисобга олиб, жамоат транспортидаги кўргазмали барча маълумотлар янгиланмоқда. Газ-нурли рекламаларни яхшилаш, шаҳардаги чет эл фирмалари ва қўшма корхоналарни реклама қилишга катта эътибор берилмоқда.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети шаҳарнинг ташқи ёритилиши иш режими билан боғлиқ масалаларни ҳал қилиш зарур деб ҳисоблайди. Шарқ дарвозаси деб аталган пойтахт шаҳарда газ-нурли рекламалар порламаслигига, тунда кўчалар ва майдонларни ёритиш режими атиги 25—50 процент атрофида белгиланганига тоқат қилиб бўлмайди.

Архитектуранинг энг асосий принципи — қурилиш ансамблларининг туғаллиги — шаҳар муҳитини яратиш практикасида энг муҳимдир. Шу муносабат билан архитекторларимизга, шаҳарсозлик учун жавоб берадиган архитектура-планлаштириш Бош бошқармасига ва капитал қурилиш Бош бошқармасига: Тошкентда майдонлар, проспектлар ва кўчаларни қуришда қачон тугал ансамблар пайдо бўлади, деб савол бериш ўринлидир. Ўзбекистон проспекти, Навоий кўчаси, Хадра майдони, Ҳамид Олимжон майдони тўғрисида гап бормоқда (микрорайонлар ва уй-жой кварталлари қурилиши тугалланмагани ҳақида гапирмаса ҳам бўлади).

Лойиҳалаштирилаётган ва қурилаётган кўпгина уй-жой массивлари, кўчалар, проспектлар, майдонлар, монументал санъат, кичик архитектура шакллари элементларини қўллашига муҳтождир. Лекин кичик архитектура шаклларининг институтларда ишлаб чиқилган альбомларни, уларни жорий этиш юзасидан ишлаб чиқариш қувватлари йўқлиги сабабли жавонларда чанг босиб ётибди.

Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети «Гордорстройремонт» деб аталган катта трестнинг кучи билан проспектлар ва кўчаларни комплекс ободонлаштириш ва реконструкциялаш вақти келди, деб ҳисоблайди. Трест корхоналарида оммавий равишда қўлланиш учун кичик архитектура шаклларини ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш зарур.

Шаҳар ижроия комитети Тошкент шаҳар Совети сессиясида кўриб чиқиш учун тақдим этаётган масалалар орасида атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, экология ва турмуш шароити масаласи энг ўткир ҳисобланади. Шаҳар ҳавосининг ифлослиги даражаси мамлакатимиздаги худди шундай шаҳарлар ўртача кўрсаткичига яқин бўлса ҳам атмосфера ҳавосининг ҳолати ташвиш туғдирмоқда. Бир қанча корхоналар ва ташкилотларнинг фаолияти туфайли шаҳар ҳавоси таркибидаги фенол, чанг, ис гази, аммиак, қўрғошин, азот қўшоксиди белгиланган йўл қўйиш мумкин бўлган нормадан уч-тўрт баравар ва ҳатто ундан ҳам кўпроқ ошиб кетди. Айниқса, сўнгги йилларда бир қанча корхоналар тўлиқ хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи пул билан таъминлаш принципи асосида ишлашга ўтиб, «группа худбинлиги»ни кўрсатиб, табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини иккинчи даражали вазифа деб четга суриб қўйганидан кейин аҳвол тоқат қилиб бўлмайдиган даражада ёмонлашмоқда. **Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети бу соҳада фаол ҳаракат қилиш, айрим корхоналарни ёпиб қўйишгача қатъий чоралар кўриш лозим, деб ҳисоблайди.**

Ҳозирги вақтда 50 дан ортиқ йирик саноат корхоналари шаҳар ҳавосини бор кучи билан булғатмоқда. «Ташэкс» ишлаб чиқариш бирлашмаси (А. Н. Сумбулов), трактор заводи (Э. Х. Мусин), Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси (В. Н. Журавлев), «Ташсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси (В. Д. Карлов), «Компрессор» заводи (В. В. Фрошгейзер) ва «Миконд» заводи (В. А. Иванов), абразив комбинати (А. В. Хегай), Тошкент иссиқлик электр маркази (Б. Ш. Усмонов), «Таштекстильмаш» заводи (Ю. Ф. Пайгин), тўқимачилик комбинати (Б. Қ. Эргашев), «Узмясомолторг» холодильниклари (О. Д. Мусаев), ТОМРЭЗ (Н. Р. Шарапутдинов) ва бошқалар ана шулар жумласидандир.

Айрим ноқобил кишилар ахлат ва чиқиндиларни шаҳар территориясида ёндириб, уларни белгиланмаган жойларга ташлаб, ҳавони булғатишга ўз улушларини қўшишмоқда, дов-дарахтларни қуритишмоқда, урналар, ўриндиқлар, чироқларни синдиришмоқда, каналларни, ирригация шохобчаларини булғатишмоқда, ҳовлиларда ва кўчаларда санитарияга зид ҳолатни вужудга келтиришмоқда.

Қурилиш ва ремонт-қурилиш ташкилотлари ҳам атроф-муҳитга катта зарар етказмоқда, улар уйларнинг томини ёпиш ва гидроизоляция ишларини бажариш чоғида битум ва мастикаларни бевосита ёндириб эритмоқдалар. «Термоизоляция» қурилиш бошқармаси (Р. Газизов), «Ташинжстрой» трестининг 1-қурилиш бошқармаси (Ю. Ф. Клубоков), 8-қурилиш трестининг 44-қурилиш бошқармаси (В. М. Балдуев), 3-уйсозлик комбинатининг 1-қурилиш конвейерлари бошқармаси (У. А. Маҳкамов), «Ташгорстрой» қурилиш бирлашмаси, 2 ва 3-ремонт-қурилиш бошқармалари (Ю. Д. Ананов) ва (Ю. Н. Печера) бошқалар шулар жумласидандир.

Шуни ҳам айтиш керакки, шаҳар ҳавосини интенсив булғатишда ҳам давлатга, ҳам шахсий кишиларга қарашли автомобиль транспорти салмоқли ўрин тутмоқда. 1988 йилдагина давлат автоинспекцияси ходимлари 43 мингдан ортиқ автомобилни текшириб, тутун ва заҳарли газ ортиқча чиқараётганлиги учун 4300 автомобилдан фойдаланишни таъқиқлаб қўйди, яъни ҳар ўнта автомобилдан бирининг ёниш системаси носоз деб топилди. Шу йилнинг беш ойи давомида давлат автоинспекцияси ходимлари чиқинди газларида заҳарли моддалар белгиланган нормадан ортиқча бўлган 15 мингдан зиёд автомобилни аниқладилар, 12 мингдан кўпроқ автомобиль ҳайдовчисига жарима солинди.

Кўпгина автохўжаликларнинг раҳбарлари атроф-муҳитни соғломлаштириш юзасидан қўйилган вазифаларни тўғри тушуниб, ёнилғи системаси носоз автомобилларни йўлга чиқармаслик чораларини кўрмоқдалар. «Узгипроводхоз» институти гаражининг бошлиғи Н. Е. Менжабовский, 2502-автоколонна бошлиғи В. М. Холамайзер ана шундай раҳбарлардир. Айни бир пайтда 1-автобус парки (Р. Даминов), 1-автокомбинат (Т. Т. Қудратхўжаев), Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг 1-автотранспорт корхонаси (Т. М. Маҳкамов), Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетига қарашли 29-хўжаликлараро автобаза (Б. М. Юнусов), «Узавтотранстехника»га қарашли 145-автотранспорт корхонаси (Р. С. Рахметов) ва бошқа корхоналарнинг раҳбарлари машинадан чиқаётган газда заҳарли моддалар миқдори кўп автомобилларнинг йўлга чиқишига йўл қўймоқдалар.

Шаҳар автохўжаликларида тутун ўлчайдиган асбобларнинг йўқлиги сабабли тутун буркситиб ҳавони булғатаётган дизель моторли автомобиллар ва механизмлардан фойдаланиш давом этмоқда.

Шаҳар автохўжаликларида автомобилларни газ билан заправка қилувчи станциялар қуввати ҳамда газ-ёнилғи аппаратлари етишмаслиги сабабли автомобиль транспортини унча зарарсиз газ ёнилғисига ўтказиш ишлари жуда секинлик билан бажарилмоқда.

Шаҳарда мотордан чиқадиган газдаги заҳарли моддалар миқдорини контроль қиладиган 22 та пост тузилган. Шунга қарамай мотори созланмаган автомобиллардан фойдаланиш камаймаяпти. **Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети автомобиль транспортида табиатни муҳофаза қилиш тадбирлари бажарилиши устидан назоратни кучайтиришни Тошкент шаҳар ижроия комитети Ички ишлар бошқармасининг Давлат автомобиль инспекцияси бошқармасига топширишни зарур деб ҳисоблайди.**

Шаҳарда сув ресурсларини муҳофаза қилиш ишларининг аҳволи кўнгилдагидек эмас. Афсуски, бу ишда ҳамон жиддий ўзгариш бўлмади.

«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси (Н. Л. Шпильков), Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, ёғ-мой комбинати (А. Б. Жамолов), «Миконд» заводи (В. А. Иванов), 2-пиво заводи (Т. К. Каримов), энергетика саноати корхонаси (М. Л. Новак), 4-автопарк (М. Г. Тўлаганов), 2515-автоколонна (Ф. Г. Пятигорск), 39-автобаза (А. А. Караханян), синтетик кир ювиш воситалари заводи (Г. И. Малишев) ва бошқа баъзи корхоналар таркибида заҳарли моддалар кўп бўлган оқава сувлари билан шаҳар сув ҳавзаларини булғаётган асосий манбалардир.

Шаҳардаги барча магистрал каналлар ва тақсимлаш каналларида сув тез оқмайди, шу сабабли тезда лойқа босиб сув ўтларига тўлиб кетади. Шунга қарамай, ён-атрофдаги уй-жойларда яшовчи кишилар оқава сувлардан ташқари каналлар ўзанига ва қирғоғига маиший-рўзғор чиқиндиларини ва бошқа чиқитларни ташламоқдалар. Одамлар бир вақтлар сув ичган каналлар ва ариқлар ҳозир канализация тармоқларига айлантириб юборилди. **Бундай аҳволга тоқат қилиб бўладими ахир? Шаҳар санитария-эпидемиология станциясига (Т. М.Миртожиев)тартибни бузувчиларга нисбатан қаттиқ талаб қўядиган пайт келган кўринади.**

«Узбекэнерго» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги давлат комитети, ирригация, гидротехника иншоотлари кўкаламзорлаштириш махсус ремонт-қурилиш тресті ўзларига қарашли магистрал каналларни ва сув тақсимлаш каналларини реконструкциялаш масалаларини жуда суст ҳал қилмоқдалар. Кўпгина каналларнинг қирғоғига ўзбошимчалик билан иморатлар қуриб ташланган. Ҳимоя зонаси ва инспекторлик йўлаклари йўқ, натижада бу каналлар аслида тозаланмаяпти.

Шаҳарда уй-жой, маданий-маиший объектлар ва бошқа бинолар тез суръатлар билан қурилмоқда. Афсуски, бир қанча қурилиш ташкилотлари «Тошкент шаҳрида жамоат тартиби, ободончилик ва санитария қоидалари»ни жуда кўп марта қўпол равишда бузмоқда. Қурилиш майдончалари ўраб олинмаган, қурилиш майдонларига борадиган йўлларда машиналарни ювадиган иншоотлар, дарвозалар бунёд этилмаган, қурилиш паспорти йўқ, қурилиш деталлари ва материаллари бутун майдонда сочилиб ётади.

Сўнгги вақтда район ижроия комитетлари, табиатни муҳофаза қилиш ва бошқа назорат органлари табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини бажариш учун шаҳардаги корхоналар ва ташкилотлар раҳбарларидан талабни кучайтирдилар, бу ишга ҳуқуқни муҳофаза қилиш ва прокуратура органлари жалб этилди. Шу билан бирга назорат қилувчи органлар ишининг кучайтирилиши кўпинча салбий кутиб олинмоқда. Бу айниқса «Миконд» заводига тааллуқлидир.

Июнь ойининг бошларида шаҳар прокуратураси Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига «Тошкент шаҳри корхоналари ва ташкилотларининг раҳбарлари табиатни муҳофаза қилиш қонунларини етарли бажармаётгани тўғрисида» тақдимнома топширди. Унда «Миконд» заводи ҳавога фенол, чанг, азот қўшоксиди чиқариб ташлаб, шунингдек, каналга мунтазам равишда ацетон, бўёқни эритувчи моддалар ва бошқа ёнувчи моддаларни (ойига 5,2 тонна) оқизиб, шаҳар муҳитини булғаётгани кўрсатилганди. Назорат қилувчи органлар бир неча бор огоҳлантирганига қарамай заҳарли моддаларни чиқариб ташлашни тўхтатиш масаласи ҳал қилинмаяпти. Ҳолбуки, завод жойлашган районда касалланиш ҳоллари кўпайганлиги қайд этилган.

Гвардейская кўчасининг абразив комбинати ёнида, «Ташэкс» ишлаб чиқариш бирлашмаси ёнидаги Чинобод ва Содиқов кўчаларида, Иззат кўчасида агрегат заводи, «Водоканал» трестининг насос станцияси ёнида ахлатлар уюлиб ётибди.

Шаҳарда юз берган жиддий экологик вазиятда район ижроия комитетлари, ободонлаштириш Бош бошқармаси, шаҳар санитария-эпидемиология станцияси, милиция санитария дивизиони, уй-жойлардан фойдаланиш органлари, Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш комитетининг айби кам эмас, бу ташкилотларнинг ходимлари «Тошкент шаҳрида жамоат тартиби, ободончилик ва санитария қоидалари»нинг кўплаб бузилишига тоқат қилиб келмоқдалар, қоидабузарларга нисбатан қаттиқ чоралар кўрмаётирлар, изчиллик ва принципиаллик қилмаётирлар. Район ижроия комитетларида маъмурий комиссияларнинг секретарлари лавозими жорий этилганига қарамай маъмурий комиссиялар ишида сезиларли ўзгариш бўлмаяпти. Масалан, 1988 йилда район ижроия комитетларининг маъмурий комиссиялари шаҳарда ободончилик ва санитария қоидаларини бузганлик учун атиги 4,5 минг кишини жавобгарликка тортдилар, уларга 39,9 минг сўм жарима солинди. Район ижроия комитетлари маъмурий комиссияларининг корхоналар, ташкилотлар, ўқув юртлари ва бошқа муассасаларда сайёр ишлаш тажрибасини кам қўлланмоқдалар. **Барча район ижроия комитетларига маъмурий комиссияларнинг ишини принципиаллик билан қайта кўриб чиқиб, мавжуд камчиликларни аниқлаш ва бартараф этиш, тўпланган ижобий тажрибани умумлаштириш тавсия қилинади.**

Сўнгги йилларда маҳаллий ҳокимият органлари роли ва масъулиятини ошириш тўғрисида бир қанча қонунлар ва бошқа ҳужжатлар қабул қилинди. Маҳаллий Советлар ўз территориясида чинакам хўжайин бўлиши учун келгусида бир қанча туб чораларни амалга ошириш кўзда тутилган. Халқ депутатлари шаҳар Совети ва район Советларининг ижроия комитетлари ўзларига берилган ҳуқуқ ва ваколатлардан моҳирлик билан фойдаланиб, айниқса, территорияни ободонлаштириш ва тоза сақлаш соҳасида сезиларли натижаларга эришишлари мумкин. Чилонзор (ижроком раиси О. Ж. Исмоилов), Акмал Икромов (ижроком раиси Г. И. Медников), Фрунзе (ижроком раиси Ш. Х. Низомов) районларида юз бераётган ўзгаришлар яққол кўзга ташланмоқда. Ана шу район ижроия комитетларининг ташаббуси билан территорияни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш учун районлардаги корхоналар ва ташкилотларнинг анчагина маблағлари ва моддий ресурслари қидириб топилди ва жалб этилди. Чилонзор районида Бўзсув канали соҳилини, янги «Алгоритм» уй-жой массивини ободонлаштириш ишлари жадал давом эттирилмоқда, жамоат транспорти бекатларида кўркам ва қулай павильонлар қурилган, Акмал Икромов районида эса Фарҳод, Х. Турсунқулов кўчалари ободонлаштирилмоқда. Собир Раҳимов, Октябрь, Куйбишев район ижроия комитетларида ижобий тажрибалар тўпланди. Лекин ҳамма жойда ҳам иш ҳаёт талаб қилаётгандек бораётгани йўқ.

Ҳамза райони (В. Я. Бевз), Ленин райони (Ш. Ҳикматов) ва Киров райони(Р. Калонов) ижроия комитетлари ишида тушуниб бўлмайдиган сусткашлик давом этмоқда, ҳолбуки ана шу районлар территориясида шаҳардаги катта корхоналар ва заводларнинг ярмидан кўпроғи жойлашган.

Шаҳар территориясини ободонлаштириш ва тоза сақлашга раҳбарлик қилиш асосан ободонлаштириш Бош бошқармаси билан район ижроия комитетларининг ободонлаштириш бошқармалари зиммасига юклатилган. Ободонлаштириш Бош бошқармасининг ишлаб чиқариш қувватлари, ишчилар, механизмлар ва воситалар билан таъминланиш даражаси шаҳар территориясини тегишли даражада сақлашга имкон бермаслиги неча марталаб таъкидланди. Мукаммал механизация воситалари йўқлиги ва мавжуд техника камлик қилаётганлиги сабабли территорияни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тоза сақлаш билан боғлиқ ишларнинг 45 процентдан кўпроқ қисми қўл кучи билан бажарилмоқда, шунга қарамай ободонлаштириш Бош бошқармасининг мавжуд қувватларидан самарали фойдаланилмаяпти, усиз ҳам кам бўлган воситаларни жуда кўп объектлар ва иншоотларга сочиб юбориш фактларига барҳам берилмаган, ҳовли фаррошлари, кўкаламзорлаштирувчилар, йўл ишчилари, ирригаторлар ва ахлат ташийдиган машиналарнинг экипажлари орасида интизом бўш. Ишнинг илғор шакллари ва усуллари секин жорий этилмоқда. Шу йилнинг январида ободонлаштириш Бош бошқармасининг бўлинмаларини бошқариш структураси қайта ташкил этилганлиги ҳали сезиларли натижа бермади. **Тошкент шаҳар Советининг сессиясида шаҳар хўжалигининг ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва территорияларни тоза сақлаш билан шуғулланувчи корхоналари ва ташкилотларини бошқарув структурасини мақбул тарзга келтириш масаласини кўриб чиқиш таклиф қилинади.**

Шаҳар йўл-эксплуатация хизматининг иши жиддий эътирозларга сабаб бўлмоқда. Улар кўпинча ремонт оралиғидаги муддатга риоя қилмайдилар, ишларни бажариш чоғида технология бузилмоқда, йўлларни ҳамда йўлкаларни обдон ва жорий ремонт қилиш сифатсиз бажарилмоқда. Кўчаларни ёзда ва қишда супуриб тозалаш ўз вақтида бажарилмайди. **Шаҳар Советининг ижроия комитети агар мавжуд имкониятлардан моҳирлик билан фойдаланилса, шаҳарнинг йўл-эксплуатация ташкилотлари сезиларли натижаларга эриша оладн, деб ҳисоблайди. Бунинг учун ҳали резервлар оз эмас.**

Маълумки, ҳар йили эскирган ер ости инженерлик иншоотларини алмаштириш ёки янгиларини ётқизиш чоғида шаҳардаги ўнлаб кўчалар ва майдонлар қазиб ташланади. Қурилиш ва ремонт-қурилиш ташкилотлари бу ишларни кўп ҳолларда ўзаро келишмай амалга оширадилар, натижада шаҳардаги айрим кўчалар бир йилнинг ўзида бир неча марта қазилади. Маблағлар, йўл қурилиши материаллар ва техника етишмаётган бир пайтда шундай қилинмоқда.

Шаҳардаги бир қанча қурилиш ва ремонт-қурилиш ташкилотларининг кўчалар ва майдонлар қазилгандан кейин асоссиз равишда узоқ вақт йўлларни тикламайдилар, тикласалар ҳам ишни қўл учида, сифатсиз бажарадилар. «Союзтелефонстрой»га қарашли ремонт-қурилиш бошқармаси (С. В. Умаров), «Таштрансспецстрой» трестининг 37-қурилиш бошқармаси (Л. М. Беккерман), 11-«Висотстрой» трестининг 1-қурилиш бошқармаси (И. Э. Друккер), «Таштеплокоммунэнерго» (В. А. Чеснов, Р. Ф. Баходдин), Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонаси (С. Н. Засеев), «Водоканал» тресті (А. Д. Пак), ва бошқалар йўл хўжалиги объектларини «фаол» бузиб келаётган ташкилотлардир.

Шаҳарда ер ости инженерлик иншоотларини ётқизиш чоғида тегишли тартиб ўрнатиш мақсадида ободончилик объектлари ҳолатини назорат қилиш билан шуғулланадиган хўжалик ҳисоби асосида ишловчи бошқарма ташкил этилди. Бу бошқарма инженерлик иншоотлари ётқизиш учун ордер беради, чуқурларни тўлдириш сифати ва муддатларини кузатади. 1988 йилнинг октябрь—декабрь ойларида 1989 йилда қазилиши мумкин бўлган жойлар ҳақидаги маълумотлар тўпланди, кўчаларни қазиш ишларини мувофиқлаштириш давом этмоқда, ношуд ижрочиларга нисбатан талаб кучайтирилди. Шу йилнинг биринчи ярмидагина ер ости инженерлик иншоотларини ётқизиш қоидаларини бузганлик учун шаҳардаги 120 та қурилиш ва ремонт-қурилиш ташкилотларидан 200 минг сўм жарима ундирилди. **Бу маблағ моддий рағбатлантириш ва социал тараққиёт фондидан ажратиб олинди, бу эса қурилиш ташкилотлари меҳнат коллективлари кенгашларини тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи пул билан таъминлаш шароитида уюшқоқликни кучайтириш юзасидан тегишли чораларни кўришга мажбур қилади.**

Ҳисоб-китобларга қараганда шаҳар территориясида ҳар куни 3330 тоннадан ортиқ қаттиқ чиқиндилар тўпланиб қолади, бир йилда бундай чиқиндиларнинг ҳажми 1 миллион 350 минг тоннани ташкил этади. Ана шу миқдордаги чиқиндиларни тўплаш ва олиб кетиш учун 900 та ахлат ташийдиган машина талаб қилинади, амалда эса 760 та машина бор. Иссиқ иқлим шароитида ва ахлат ташувчи машиналар етишмаётган бир пайтда территорияни санитария жиҳатидан тозалашда зарур самарага эришмоқ учун уй-жой кварталларида, массивлар ва маҳаллаларда хўжалик-маиший чиқиндиларни тўплайдиган махсус майдончалар бўлиши керак.

Мавжуд нормативларга мувофиқ шаҳар территориясида чиқиндиларни тўплаш учун 950 тадан кўпроқ типовой майдонча бўлиши керак. Бу майдончалар бетонланган, сув ўтмайдиган, ювиб ташлаш ва супуриб-сидириш учун қулай бўлиши лозим. Бундай майдончаларнинг типовой конструкциялари аллақачон ишлаб чиқилган ва мамлакатимиздаги кўпгина шаҳарларда қўлланилмоқда. Уй-жой микрорайонларини лойиҳалаштириш ва қуриш давридаёқ ана шу майдончаларни барпо этиш кўзда тутилиши даркор. Бироқ, микрорайонларнинг лойиҳалари шаҳар санитария-эпидемиология станцияси ва давлат экспертизасининг бевосита иштирокида келишилган ва тасдиқланган бўлса ҳам, 147 микрорайондан биронтасида ҳам ана шундай майдонча йўқ. **Архитектура-планлаштириш Бош бошқармаси, капитал қурилиш Бош бошқармаси ва шаҳар санитария-эпидемиология станцияси микрорайонларни лойиҳалаштириш ва қурилишдаги ана шундай практикага чек қўядиган пайт келган кўринади.**

Бундан ташқари, шаҳар территориясида ахлат ташланадиган камералар ва ахлат қувурлари билан жиҳозланган 600 дан ортиқ кўп қаватли уй бор. Ана шу уйлардаги ахлат камераларининг конструкциялари чиқиндиларни тўплаш ва олиб кетиш учун илғор усуллардан фойдаланишга имкон бермайди, кўпинча ана шу камералар олдига ахлат машиналари келадиган йўлнинг ўзи йўқ.

«Спецтранс» ишлаб чиқариш бошқармасининг махсус автокорхоналари уй-жой районлари территориясидан чиқиндиларни олиб чиқиш графиги бузилишига йўл қўймоқдалар, уй-жойлардан фойдаланиш органлари ахлатни чиқариб ташлаш юзасидан махсус автокорхоналарга асосий буюртмачи ҳисоблансалар ҳам, улар ахлат ташийдиган машиналар ишини етарли назорат қилмайдилар. «Спецтранс» ишлаб чиқариш бошқармаси (А. К. Мирзаев) ва Тошкент шаҳар уй-жой бошқармаси (В. М. Ким) ниҳоят бу муаммони биргаликда ҳал қилишлари керак.

Ирригация, гидротехника иншоотлари ва кўкаламзорлаштириш махсус ремонт-қурилиш тресті сўнгги уч йил ичида шаҳардаги деярли барча магистрал кўчалар четидаги ариқларда сув оқишини таъминлади, шаҳарнинг илгари сув етказиб берилмаган кўпгина микрорайонларига дарахтларни суғориш учун сув берилмоқда. Дарахтлар ва буталар ўтқазиш плани шаҳарнинг реал эҳтиёжларига ва бундай дов-дарахтларни суғориш имкониятларига мослаштирилди. Ўтқазиладиган кўчатларнинг кўкариш проценти ортди. Шаҳар территориясидаги барча қулаган ва касалликка чалинган дарахтлар тугатилди. Дарахтлар ва буталарга агротехника парвариши уюшқоқлик билан ўтказилмоқда. Шунга қарамай шаҳарнинг яшил хўжалигида ҳали ечилмаган муаммолар кўп.

Шаҳар хўжалиги ғоят мураккаб бўлиб, унда ҳал этилмаган жуда кўп муаммолар тўпланиб қолган. Шу боисдан **Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети шаҳар аҳолисига, меҳнат коллективларига, студентларга, ўқувчиларга ҳамда уруш ва меҳнат ветеранларига мурожаат қилиб, биз ҳаммамиз бир шаҳарда яшашимизни, шаҳар территориясидаги ҳамма нарса бизнинг муштарак мулкимиз эканлигини, ҳаммамиз шаҳар хўжайини эканлигимизни, кўчаларимиздаги тозалик ва тартиб фақат бизнинг фаолиятимизга боғлиқ эканлигини тушуниб олишга даъват этиш зарур деб ҳисоблайди. Кўчаларимизни ифлос қилаётган, дарахтлар ва буталарни синдираётган, чиқиндиларни ва хазонни ёндираётган чиқитларни каналлар ва сув ҳавзаларига ташлаб юбораётган қоидабузарлар олдидан ҳеч ким бепарво ўтмасин.**

«Тошкент шаҳрида жамоат тартиби, ободончилик ва санитария қоидалари»ни Тошкент шаҳар Совети ўз қарори билан тасдиқлаган. Ана шу қоидаларга мувофиқ шаҳардаги барча корхоналар ва ташкилотлар қайси министрлик ёки идорага бўйсунишидан қатъий назар, шунингдек, уй эгалари туташ территорияни ҳар куни тозалашга мажбурдирлар. Шу билан бирга дов-дарахтларни парвариш қилишлари, ариқларни ва ирригация шохобчаларини тозалашлари шарт. Афсуски, ижроия комитетлар, районларнинг санитария-эпидемиология станциялари ва ободонлаштириш бошқармалари назорат қилмаганлиги оқибатида бу талаблар ҳамма жойда ва ҳамма томондан бажарилмоқда, деб бўлмайди. Шаҳардаги корхоналар ва ташкилотларнинг кўпгина раҳбарлари,шунингдек уй эгалари шаҳарни ободонлаштириш ва кўркам қилиш ишларидан ўзларини олиб қочмоқдалар, амалда бу ишда қатнашмаётирлар. «Ўзбекистон» кўн бирлашмаси, (Л. М. Арушанов), Сергели мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси (Я. М. Кравченко), абразив комбинати (А. В. Хегай), «Миконд» заводи (В. А. Иванов), агрегат заводи (Р. Алимов) ва бошқа кўп корхоналар шулар жумласидандир, улар атрофидаги территория ўз ҳолига ташлаб қўйилган, дов-дарахтлар парваришсиз қолиб кетган, ариқлар лойқага тўлган.

Шу билан бирга шаҳарда шундай корхоналар ва ташкилотлар ҳам борки, улар ўз атрофидаги территорияларни обод қилишдан ташқари район территорияларини обод қилишда ҳам улуш қўшиб қатнашмоқдалар, район ижроия комитетларига техника, материаллар ва маблағ билан ёрдам бермоқдалар. Масалан, «Ташкентгеология» ташкилотининг автобазаси, «Комфорт» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Тошкент бирлашган авиаотряди, 8-автобаза, 2521-автоколонна, «Узбекстальконструкция» тресті, «Узэлектромонтаж» трестининг 1-Тошкент механизациялашган бошқармаси ва бошқа бир қанча ташкилотлар ана шундай ёрдам бермоқдалар.

Шаҳардаги деярли барча микрорайонларда қаровсиз жойларни, ахлат, уюмларини, бузилган йўлкалар ва йўлларни, ахлат ташланган ариқларни, сув босган ертўлаларни, бетартиб жойлашган металл гаражларни кўриш мумкин. Бу уй-жой микрорайонларини лойиҳалаштиришдаги хатолар, уй-жойлардан фойдаланиш органлари маблағининг етишмаслиги, уй атроф территорияларини обод қилишда аҳолининг кам қатнашаётганлиги билан боғлиқ. Одамларнинг яшаш муҳитига қандайдир истеъмолчилик муносабати қарор топди. Баъзиларини истисно қилганда, уй комитетлари одамлар орасида ҳеч қандай ташкилий иш олиб бормаяпти, уй-жой органларининг ходимлари бундай ишдан ўзларини четга олмоқда.

Квартал ички территориясини тозалайдиган ҳовли фаррошларини район ободонлаштириш бошқармасига топшириш ўзини оқламади. Уй-жойлардан фойдаланиш ташкилотлари тўлаш учун пули мунтазам етишмаслиги сабабли, район ободонлаштириш бошқармалари ана шу фаррошларга ўз вақтида маош тўлай олмаяпти, уй-жой органлари уй-жой микрорайонларини тоза тутиш билан шуғулланмаяпти. Чамаси, уй-жой органлари турар жой микрорайонлари территориясининг хўжайини бўлиб, территориянинг санитария ҳолати учун тўла жавоб берган эски структурага қайтиш керак.

Шаҳар уй-жой бошқармаси уй-жой фонди, уй атрофидаги территория, болалар ўйнайдиган майдончалар фаолияти учун шу уйда яшовчиларнинг масъул бўлиши системасини чуқур ўйлаб чиқиши керак. Ана шу масалани ҳал қилиш юзасидан аҳолининг таклифларини кутамиз.

Шахсий уйлар зонасидаги территорияларда жамоат тартиби, ободончилик ва тозаликни яхшилашга маҳалла ва квартал комитетлари катта ҳисса қўшишмоқда. Бу соҳада Собир Раҳимов районидаги Беруний (маҳалла комитетининг раиси Т. Қосимов), «Октябрь 40 йиллиги» (маҳалла комитетининг раиси А. Алимов) ва Иброҳим ота (маҳалла комитетининг раиси Расулов) маҳаллалари: Акмал Икромов районидаги «Оқтепа» (маҳалла комитетининг раиси М. Муҳаммадвафоев), Усмон Юсупов номли (маҳалла комитетининг раиси О. Одилов) ва Фурқат номли (маҳалла комитетининг раиси С. Носиров) маҳаллаларининг иш тажрибаси диққатга сазовор. **Бу маҳаллаларда кўчалар, уйлар, ҳовлилар, дов-дарахтлар ҳамиша батартиб, тоза. Оқсоқоллар, ёшлар ва болалар дам оладиган жойлар ташкил этилган. Бу маҳаллаларда ҳуқуқбузарлик даражаси шаҳардаги ўртача даражадан бир неча баравар камлиги ҳам тасодиф эмас.**

Шу йил баҳорда сўнгги йилларда биринчи марта шаҳар активлари ва маҳалла комитетлари раисларининг кенгаши ўтказилди, унда энг яхши маҳалла ва квартал комитетларининг ижобий тажрибалари умумлаштирилди, мувофиқлаштирувчи кенгаш ишида шаҳар партия ва совет органларининг раҳбарлари қатнашдилар. Шу йил 13 июнда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида Собир Раҳимов, Октябрь ва Акмал Икромов районларидаги маҳалла комитетлари активларининг шаҳар ва район партия ҳамда совет раҳбарлари иштирокидаги учрашуви бўлди.

Тошкент шаҳар Совети депутатлари муҳокамасига ишлаб чиқилаётган «Маҳалла» программаси киритилади. Маҳалла комитетлари ишини мувофиқлаштириш кенгашининг составн янгиланди, аҳоли орасида олиб бориладиган ишларни жонлантиришнинг конкрет йўллари белгиланди.

Ички ишлар бошқармаси ва унинг жойлардаги органлари жамоатчилик вакиллари иштирокида жамоат тартибини сақлашни таъминлаш ишларини анча жонлантирди, мансабдор шахслар ва гражданлар санитария ва ободончилик қоидаларига риоя этишлари устидан назорат тадбирлари мунтазам ўтказилмоқда. Бу ишларни асосан милиция алоҳида санитария ротаси ва жойлардаги участка инспекторлари бажармоқдалар.

1989 йилнинг беш ойида милиция санитария ротаси 21 мингдан ортиқ уй, савдо ва умумий овқатланиш объектларини, ташкилотлар ва корхоналарни текширди. Бунда санитария ва ободончилик қоидалари 11 минг мартадан ортиқ бузилганлиги аниқланди. Ана шу қоидани ашаддий бузувчилардан 5500 дан кўпроқ кишига жами 45 минг сўмлик жарима солинди. Бироқ, милиция санитария ротасининг шаҳардаги экология вазиятига таъсири етарли эмас. Бу ишга милициянинг участка инспекторлари сезиларли даражада ҳисса қўшишлари мумкин эди.

Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети экология ва турмуш шароитини яхшилашда ҳали фойдаланилмаган катта резерв ва имкониятлар бор, шаҳарда яшовчи барча кишиларнинг фаоллиги ва ташаббускорлигини кескин даражада ошириш, жамоат тартибини бузувчиларга, шаҳар ободончилиги ва тозалигига путур етказувчиларга нисбатан талабни кучайтириш зарур, деб ҳисоблайди.

Шаҳарда жамоат тартиби, ободончилик ва санитария ҳолатини яхшилаш мақсадида Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети шаҳар аҳолиси муҳокамасига қуйидаги таклифларни киритади:

1. 1988 йил январида «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарида эълон қилинган. «Тошкент шаҳрида жамоат тартиби, ободончилик ва санитария қоидалари», матбуотда ва мактубларда айтилган мулоҳазалар ва унга таклиф қилинган тузатишлар ҳисобга олиниб маъқуллансин ва тасдиқлансин.

2. Шаҳардаги барча уй-жой микрорайонларида халқ депутатлари район ва шаҳар Советлари, депутатлар иштирокида аҳолининг ташаббускор группалари тузилсин, бу группаларга жамоат тартиби, ободончилик ва санитария масалалари юзасидан жамоатчилик кенгашларини тузиш топширилсин. Жамоатчилик кенгашларига ободонлаштириш юзасидан таклифларни ишлаб чиқиш ва киритиш, шунингдек ана шу тадбирларнинг аҳоли кенг иштирокида амалга оширилишини назорат қилиб бориш топширилсин.

3. Шаҳар уй-жой бошқармаси томонидан 1990 — 1992 йилларда шаҳардаги барча уй-жой массивларида хўжалик-маиший чиқиндиларни тўплаш ва ғарамлаш учун майдончалар қурилсин, шунингдек ахлат қувурлари билан жиҳозланган уй-жойларда рўзғор чиқиндиларини тўплаш ва олиб кетишнинг илғор усулларини жорий этиш мақсадида, ахлат камералари реконструкция қилинсин.

Архитектура ва шаҳарсозлик Бош бошқармасига хўжалик маиший чиқиндиларни тўплаш ва ғарамлаш майдончалари, жамоат ҳожатхоналари ва автомашиналар турадиган жойлар кўзда тутилмаган микрорайонлар ва айрим бинолар қуриш лойиҳаларини кўриб чиқиш учун қабул қилмаслик топширилсин.

4. 1990 йил 1 январдан бошлаб шаҳар йўллари, сунъий иншоотлар, шаҳар аҳамиятига молик бошқа объектларни қуриш капитал қурилиш Бош бошқармасига олиб берилсин, ўз ишлаб чиқариш базасини қуриш юзасидан буюртмачи вазифалари ободонлаштириш Бош бошқармаси зиммасида қолдирилсин.

5. 1990 йилда кам сиғимли ахлат ташиш машиналаридан ахлатни кўп сиғимли машиналарга ортиб, сўнгра умумшаҳар ахлатхонасига олиб бориб ташлаш учун ахлат ортадиган станция қурилсин.

6. Аҳолидан хўжалик-маиший чиқиндиларни тўплаш ва чиқариб ташлашга онд тарифларни ўзгартириш имкониятлари кўриб чиқилсин.

7. Ободонлаштириш Бош бошқармаси Шаҳар ободонлаштириш ишлаб чиқариш бирлашмасига айлантирилсин, у хўжалик ҳисобидаги пудратчи ташкилот бўлиб, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг топшириғига мувофиқ, район ижроия комитетлари ҳамда бошқа ташкилотларнинг буюртмасига мувофиқ шаҳардаги ободончилик объектлари ва иншоотларидан фойдаланишни, уларни жорий ва капитал ремонт қилишни амалга оширади.

8. Шаҳардаги район ижроия комитетларига ободончилик ишларида улуш қўшиб қатнашиш учун район территорияларида жойлашган корхоналар ва ташкилотларнинг маблағларини ва моддий-техника ресурсларини кенгроқ жалб қилиш топширилсин.

Маҳаллий Советлар, уларнинг ижроия комитетлари олдида, саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари, меҳнат коллективлари кенгашлари олдида, уй-жой-коммунал ташкилотлари олдида Тошкент шаҳрида жамоат тартибини сақлаш, ободончилик ва тозаликни яхшилаш бўйича катта вазифалар турибди.

Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети аҳолидан, меҳнат коллективларидан, маҳалла комитетларидан шаҳар уй-жой-коммунал хизматлари иши тўғрисида, уларнинг ишини яхшилаш йўллари ҳақида конкрет таклифлар ва танқидий мулоҳазаларни кутади.

ҲАЙРИНИСО ЎҒЛИ ВАЛЕНТИН

ЭРТА тонгда телефон жиринглади. Эски танишим Ҳайринисо Содиқованинг ҳаяжонланган овози эшитилди. Ўзбекистоннинг биринчи пионервожатийси, партия ва комсомол ветерани бўлган бу афсонавий аёл билан кунларнинг бирида танишиб қолган эдим.

— Нима бўлди, Ҳайринисо Абдуманноповна?

—Бошимизга кулфат тушди, ўғлим госпиталда. Фарғонада ярадор бўлган. Мени унинг олдига қўйишмади...

Ҳайринисо опанинг овози бўғилиб, халқумига нимадир тиқилгандек бўлди, у йиғлаб юборди. Ана шу ажойиб, бағри кенг, меҳрибон аёлни овутиш, унга далда бериш учун бирор сўз топа олмадим. Унинг қайғу-алами чексиз эди. Она ўзи ўғлим деб атаётган киши учун шу даражада изтироб чекаётганлигини телефон орқали эшитиб, ҳис қилиб, қалбим ларзага келди. Мен Ички ишлар министрлиги ички қўшинлар бўлинмаларидан бирининг командири, подполковник Валентин Степанович Аголец ва нуроний ўзбек аёли дўстлик ришталари билан боғланган, энг яқин кишилар эканлигини билардим.

В. С. Аголец ҳозир хизмат қилаётган ҳарбий қисм Содиқовани солдат онаси сифатида оталиққа олиб, унга ғамхўрлик қила бошлаганига ўн йилдан кўпроқ вақт ўтди. Ҳайринисо опанинг ўз болалари йўқ эди — қарабсизки, бирдан турли миллат фарзандлари — украинлар, белоруслар, грузинлар, озарбайжонлар унинг фарзандлари бўлишди — қолишди...

Солдатлар хизмат муддатини ўтаб бўлишгач, уй-уйларига тарқаб кетишади. Шундан кейин Тошкентга, солдат онасига уларнинг ҳар биридан хат-хабарлар, фотосуратлар келади. Онани тўйларга, ўзларининг туғилган кунларига таклиф этишади.

...Ҳайринисо Содиқованинг туғилган кунида жуда кўп меҳмон келди. Фақат унинг учун энг қадрдон бўлган фарзандлари — солдатлар негадир кеч қолишган эди. Улар она туғилган кунда бу ерга келиб, уни табрикламаган вақтлари бўлган эмас. Демак, қандайдир воқеа рўй берган. Хавотирга тушган она телефон олдидан кетолмай қолди. У дам ўтмай қисмга телефон қиларди, фарзандларини кутарди. Шу куни улар туғилган кунга келиша олмади. Шаҳардан анча узоқда машқ қилаётганликлари учун байрам дастурхонига улгура олмадилар.

Эртасига Ҳайринисо опа ҳузурига подполковник Валентин Степанович Аголец кириб келди, онани бағрига босиб табриклади. Бўлинма номидан катта самовар совға қилар экан, шундай деди:

— Бизнинг азиз онамиз, мана шу дастурхон атрофидаги фарзандларингиз доимо кўпаяверсин...

Бу яқиндагина бўлган воқеа. Ўшанда Ҳайринисо Содиқованинг кўзлари бахтдан нур сочиб, порлаб кетган эди.

Иброҳимбек бошлиқ босмачи тўдаларини тор-мор этишда қатнашган ана шу жасур аёлнинг қалби шу кунларда нотинч урмоқда. Фарғона, Қўқон, Тошлоқда бўлаётган воқеалар, ур-йиқитларда жароҳатланган фарзандлари онанинг қалбини ўртаб юборди. У кўз ёшларини тиёлмас, бу воқеа қандай содир бўлганлигини қайта-қайта ҳикоя қиларди.

...Подполковник Аголец бўлинмаси Марғилонда жамоат тартибини сақлаб турарди. Бир маҳал Тошлоқдан хабар келди: у ерга йўлдаги ҳар қандай тўсиқларни парво қилмай, босиб-янчиб оломон кириб бораётганлиги маълум бўлди. Валентин Степанович ўз солдатлари билан аҳолига ҳамда район милиция бўлимига ёрдам бериш мақсадида тезда жўнаб кетди.

— Безорилар Тошлоқ район ички ишлар бўлимига ҳужум қилишди, бизга қарши ёнувчи модда солинган шишалардан, милтиқ ва совуқ қуроллардан фойдаланишди, — дея эслайди Аголец, — ўша куни солдатларимизнинг кўпчилиги жиддий жароҳатланди.

Худди шу куни Валентин Степановичга ҳам ўқ узишди. У оғир аҳволда Тошлоқ район касалхонасига келтирилди, сўнг самолётда Тошкентга жўнатилди.

Кўпчилик Валентин Степановичнинг соғайишини сабрсизлик билан кутмоқда. У билан хизмат қиладиган ва унга бўйсунадиган кишилар, ўғли ва қизи билан хотини Нина Ивановна, шифокорлар кўп қайғуришмоқда. Солдат онаси Ҳайринисо опанинг тунлари ҳам бедор ўтмоқда. Майли, у ўзининг тутинган ўғилларининг ота-оналари ва яқинларига нотаниш бўлсин, майли уларнинг ҳақиқий ота-оналари ватанимизнинг турли ерларида яшаётган бўлишсин. Лекин худди шу аёл, бошқа ҳеч ким эмас, ўзида ҳақиқий интернационализм ва инсонпарварликни, бағри кенглик ва меҳмондўстликни жамулжам қилганлигини улар билиб олишларига ишонгим келади.

Л. СТРУННИКОВА,
ЎзТАГ мухбири.

Жонажон Ватан бўйлаб

⊙ НАХОДКА (Приморье ўлкаси). Узоқ Шарқ денгиз пароходчилиги кўп тонналик контейнерларнинг чет элда қимматга тушадиган ремонтидан воз кечди. Восточний портида металл контейнерларни тиклайдиган заводнинг комплекси ишлай бошлади. Ўша контейнерларсиз турли хил юкларни жўнатувчиларнинг ҳам, қабул қилиб олувчиларнинг ҳам иши юришмайди. Янги корхонанинг қуввати бир йилда ўн мингтага яқин контейнерни ремонт қилишга мўлжалланган.

⊙ КОСТОМУКША (Карелия АССР). Шу ердаги кон қазилмаларини бойитиш комбинати коллективи қурилиш материаллари етишмаслигини бартараф қилишни ўз зиммасига олди. Корхонанинг майдалаш фабрикасида ўта мустаҳкам қурилиш шағалининг биринчи туркуми тайёрланди. Тармоқда биринчи марта шу хилдаги корхонада цемент учун хом ашё — клинкер ишлаб чиқаришга киришилди. Клинкер майдаланиб, унга гипс қўшилгандан сўнг юқори сифатли цемент ҳосил бўлади. Корхонада тайёрланаётган барча қурилиш материаллари бошқа жойлардан олиб келинадиган материалларга қараганда анча арзон, чунки бу материалларни тайёрлаш учун ишлаб чиқариш чиқиндилари хом ашё бўлиб хизмат қилмоқда.

СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари кўргазмасининг «Кооперация» павильонида яқинда РСФСР матлуботчилар жамияти ва Япониянинг «Ниссо—Боеки» фирмаси ташкил этган кўргазма намойиш этилди. Унда зиёратчилар Япониянинг кенг истеъмол моллари, озиқ-овқат саноати учун технология жиҳозлари, шунингдек умумий овқатланиш корхоналари билан танишиш имконига эга бўлдилар.

Кўргазмада ҳар икки мамлакат мутахассисларига ташқи иқтисодий савдо юзасидан битимлар тузиш учун кенг имкониятлар яратиб берилди.

СУРАТДА: Япония фирмасининг вакили тўқув дастгоҳининг қандай ишлашини намойиш этаяпти.

О. Булдаков фотоси,
(ТАСС фотохроникаси).

«Қассоб»

Ҳажвия

Қассобхонага келган киши секингина «Ассалому-алайкум» деди-ю, пакана, семиз қассобнинг катта, баҳайбат болтасига ваҳима ва қўрқув аралаш қараб қўйди.

Қассоб бутун молни болта билан шу даражада қаттиқ қарсиллатиб чопар эдики, болта ҳар тушганда келган киши бир сесканиб кетарди.

— Хўш, сизга гўштнинг қайси жойидан тортиб берай? — сўради ниҳоят қассоб мулойимлик билан.

Келган киши қўрқув аралаш илгакда осиғлиқ гўштга қараб қўйди.

— Ҳа, демак сизга биқинидан керак.

У киши ҳаяжонланганидан бироз титраб, деди:

— Биласизми, мени...

— Тушундим, сизни бригадиримиз юборган. Аслида, гўштни суякли қилиб олишни хоҳлайдиган одамнинг ўзи йўқ, — гўшт сотувчи чап қўли билан осиғлиқ юмшоқ гўштдан бир бўлагини олди-да, ўнг қўли билан яшириб қўйган муштдек-муштдек қоқ суяклардан 2—3 тасини лаҳм гўшт тагига қўйди ва тарозига босди.

— Аммо, мен сизнинг олдингизга...

— Хотиржам бўлинг, демоқчиманки, ҳар бир одам бу ерга гўштни юмшоқ жойидан олгани келади. Бекорга қассобларга ола кўз билан қарайдилар, бизни юлғич дейдилар. Виждонини пулга сотадиган алдамчи деб, жар соладилар. Аслида эса...

— Лекин мен...

— Тушуниб турибман, тинчланинг, сизга гўштнинг юмшоқ жойи керак. Ишонтириб айтаманки, бу гўштни олиб сиз, албатта хурсанд бўласиз ва менинг доимий мижозим бўлиб қоласиз.

Сотувчи тортган гўштни бир неча қават қалин, катта қоғозга ўраб, келган кишига узатди.

Харидор ҳамон ҳаяжонда ва таажжубда эди.

— Лекин, бунча гўшт...

— Тушундим сизни, бунча гўшт неча сўм бўлади, демоқчисиз. Э, қизиқ одам экансизку, қанча бўларди, ахир от билан туя бўлармиди, йигирма беш сўм берсангиз бўлади.

Келган кишининг сабр косаси тўлиб кетди:

— Ахир менга гўшт керакмас! — деди у, гўштни олиб унинг олдига ташлар экан, — менга гўштингизни мақтамай қўяқолинг. Менга гўшт керак бўлса, топиб оламан. Бу ерга мен...

— Хўш, эшитаман?..

— Мен сизга ҳамкасаба бўлиб келдим. Мен ҳам қассобман.

Қассоб қўлидаги болтани баҳайбат тўнкага санчди. Лекин болта ағдарилди. У болтани тўнкага иккинчи бор санчди. Болта яна ағдарилди. Шундан сўнг пешонасидан оқаётган терни яғири чиқиб кетган оқ халатига артди. Болтани тўнкага учинчи маротаба жаҳл билан урди Ниҳоят, болта тўнкага қаттиқ санчилди.

Қассоб бироз ўнғайсизланди. Лекин, дарров ўзини қўлга олди.

— Менинг ҳамкасабам! — деди у ва қучоқ очиб келган кишининг олдига борди, — кел, олдин бир яхшилаб, кўришайлик, иш бўлса қочмас.

Собир ОРИПОВ.

Ёшлар жиноятчилиги ҳақида ўйлар

РОСТЛИК УСТУНЛАРИ

⊙ ҲОЗИР энг қувончли, энг аламли онларда ҳам болаларни ўйлайдиган бўлиб қолдик. Бу кўзимизнинг тобора равшанлашаётганидан, уни қоплаб олган оқ пардани ҳақиқат тиғи тобора очиб бораётганлигидан далолат. Нега шундай бўляпти, ақлимиз кечикиб бўлса-да киряпти? Ҳамма гап бор ҳақиқатни кўзимиз кўриб, қулоғимиз эшитмаётганлигида. Ахир иттифоқимизда болалар ўлими АҚШга қараганда 2,5 баробар, Японияга қараганда 5 баробар ортиқлигини, биринчи синфларга бораётган болаларнинг 47 фоизи носоғлом эканлигини матбуотлар энди очиқдан-очиқ ёза бошладиларда!

Лекин бу тан олишлар юрагимиздаги доғларни ювиб, кетказа олмайди. Халқимизнинг дунёга келиб яшолмай кетаётган неча юз минглаб зурриётларининг уволию тавқи-лаънати бўйнимизда нақд экан, ҳозир кўзимизни қувонтириб турган борлари ҳақида ҳам ўйлайлик. Биз бугунги кунда шудгорлаб ташлаётган тарихни чоклаб оладиганлар ҳам, бизни у ёки бу даражада суд қиладиганлар ҳам шулар. Улар жисман соғ деб ўзимизга тасалли берайлик. Лекин юраклари қай даражада олижаноб, томирларида жўшаётган қонлари қай даражада пок, миялари қай даражада тиниғу, мускуллари қай даражада меҳнатга қайишимли? Ҳа, азиз оқшомхон, гап маънавият ҳақида бораяпти. Бизни умидвор қилаётган фарзандларимизнинг шу жиҳатлари билан мақтана оламизми? Улар бизнинг беғубор эртамиз, биз қилган хатоларни қилмайди, дея оламизми? Нимага хаёл суриб қолдингиз, нимага жимсиз? Бир оғиз сўз, «ҳа» дейиш шунчалар душвормиди? Шундай бўлиб қолди, ўз болангга ўзинг кафиллик беролмайсан. Шунинг учун жавоб беришга шошилманг. Шошиб-шошиб шу ерга келдик.

Биз бугун жиноий ишларнинг 32,7 фоизини ҳунар-техника билим юртлари талабалари, 26,9 фоизини мактаб ўқувчилари содир қилишини, қамоқхоналарда жазо муддатини ўтаётганларнинг 400 минг нафари 25 ёшгача бўлган ёшлар эканлигини биламиз. Бу рақамлар кимлигимизни айтиб турибди. Шунинг учун тилимиз калимага келмаяпти. Қайси биримизнингдир фарзандимиз ўша мудҳиш рақамларни биттага кўпайтириб турибди. Яна ҳам мудҳишлиги шундаки, бу сабил рақамлар урчса урчиб боряптики, камаймаяпти.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов район халқ судининг раиси Абдуҳамид Аҳмаджоновнинг куйиб-ёнганича бор. Шу йилнинг дастлабки уч ойи ичида 112 та жиноий иш кўрилган. 115 киши судланган. Уларнинг кўпчилиги балоғатга етмаган ёшлар. Ўтган йили балоғат ёшига етмаганлар устидан 9 та жиноий иш қўзғатилган, шу йилнинг уч ойи давомида эса 16 та иш кўрилган ва 22 та ўспирин судланган. Мана, нима учун хаёл суриб қолдигу, нима учун тилимиз гунг! Бу судланаётган, жиноятчи ўсмирлар онадан шунақа тамға билан туғилмаганлар-ку! Минг афсуски, улар шундай ҳукмга маҳкумлар, улар орасида тилга тушадиган, юрт эъзозига сазовор бўладиганлари йўқ деб ким айта олади? Нима учун тўрт мучаси соғ болаларимизниям бой бериб қўяпмиз?!

⊙ ДАРЁ СУВИ силқиб, қирғоқни ўпириш хавфи туғилаётган экан силқиётган жойини ташқаридан эмас, ичкаридан излаш керак. Биз ташқарисида пайпасланиб юрганга ўхшаймиз. Ғоввос кийимини кийиб, ҳаёт уммонининг тубларига тушишга юрак борми? Бу тарбия борасидаги силқишларга ота-оналар бош айбдор эмасмиканлар? Шундай дейиш билан ўқитувчиларнинг, оила психологияси билан шуғулланаётган олимларнинг, суд органларининг айнан дилидаги гапни айтдик. Лекин ота-оналарнинг ҳам: «Эртадан-кечгача ишласак, ишламасак бола-чақани боқолмасак», деган ҳақли эътирозлари бор. Демак, ота-она ишда, бола мактабдан кейин кўчада қоляпти, кўнглига келган ишни қилаяпти. Буям бор ва аччиқ ҳақиқат. Кўрдингизми, силқиган жойни топамиз деган сари сув лойқаланиб кетяпти. Наҳотки бу ҳаёт дарёси ҳамиша лойқаланиб оққан бўлса? Асло, шундай бўлганда тарих биз учун буюк алломаларни бермаган бўларди. Биз «наҳотки» деб ўша алломаларнинг қонини ўз пуштимиздан изламаган бўлардик. Инсоният пайдо бўлибдики бола бор, тарбия мавжуд! Демак, силқишлар ўрнини ҳамоно тополмаётган эканмиз, Абдулла Қодирий айтмоқчи гапни «мозийдан бошлашга» тўғри келяпти.

Отамнинг айтишларича бу одам яқин-яқин кунларгача Шаҳрихонда яшаб юрган, кейинчалик кўринмай қолган. Оламдан ўтган бўлиши эҳтимол. Ўша одамнинг ҳаётидаги бир умрга татийдиган фожиа ўспиринлигида содир бўлган. У очлик қутқусида ўз амакисининг омборхонасига ўғирликка тушган. Омборхонада уруғлик буғдойдан бўлак бир кафт егулик дон бўлмаган. Аммо у қўлга тушиб қолган. Амаки бир чўнтак уруғлик дон билан болани отасига топширган. Орада гап-сўз бўлмаган. Ота укаси олдида ер ёрилмаган, ерга кирмаган. Оҳ, деб пешонасига бир урган-да, баднафс ўғлини етаклаб маҳалла оқсоқолига олиб борган. Бу бола қандай ҳукмга маҳкум эканлигини амаки ҳам, ота ҳам олдиндан билган. Сассиз, садосиз юм-юм йиғлаб турган отанинг аҳволини маҳалла каттаси ҳам тушунган. Лекин у ҳам аждодлар ҳукми олдида ожизлигини, муқаддас ҳукмлар муқаддаслигича қолишлигини кўз қарашлари билан англатган. Боланинг кўзи боғланган. Қозонда тобига келтириб ёғ чучитилган. Кейин боланинг чап қўли билагидан ажратиб олинганда қон тўхташи учун чучитилган ёққа босиб олинган. Ўсмир бўлгани учун ҳам чап қўлидан маҳрум қилинган. Катта ёшдаги одам бўлганда ким билади бундан ҳам баттарроқ жазо қўлланилармиди? Даҳшат-а, бир ҳовуч буғдой учун бир одамни бир умрга мажруҳ қилиш. Яна аллакимларнинг аллақандай гуноҳи учун эшакка тескари ўтказиб сазойи қилиш, чақимчилик қилиб юрт бузганнинг тилини, айғоқчининг қулоғини, киссавурнинг бармоғини кесиш каби қатор жазоларни пеш қилиб, ўтмишимиздан кулардик. Янги даврнинг энг одамий, эркин ва таъсирли жазо қонунлари билан мақтанардик.

⊙ БУ ВОҚЕАНИ тинглаган айрим ота-оналар жазо усулларига эътибор беришди ва уни ёқлаш тарафдори, деб мени айблашди. Айрим ота-оналар жазога эмас, балки жазонинг ошкоралиги ва ҳақиқатнинг букилмаганлигига эътибор беришди ва тўғри қилишди. Ахир амаки жиянини қандай тақдир кутаётганини билард-ку, боланинг гуноҳини амакилик қилиб яширса бўлармиди? Ота-чи? Бу воқеада тақдирнинг энг даҳшатли ойболтаси отанинг тепасида турибди-ку! Эл-юрт орасида юзи қора бўлади-ку! Ўғлини пичоқ тагига олиб бориб бергунча ўз укасини авраса бўларди-ку! Агарда амаки ҳам, ота ҳам шундай қилганларида тарбиядек пок оламга ҳиёнат қилган бўлардилар. Аждодлар ҳукмини оёқ ости қилган, бола учун бундан кейин ҳам юрт молини ўмаришу, талон-тарож қилишига йўл очган ва унинг кейинги барча гуноҳларига шерик бўлардилар.

Ҳа, ўзимизни ўзимиз ичдан суд қиляпмиз. Менгаям бу гапларни ёзиш осон бўлгани йўқ. Чунки мен ҳам гуноҳкор оталарнинг биттасиман. Ҳаммаҳаллами, етти ёт бегонами, қатъий назар, қинғир ишга қўл урганда «Нима қиляпсан, номард, юр буёққа» деб қонунни ҳимоя қилмаганман. Трамвай ёки троллейбусда атрофдагиларни менсимай, оғзидан боди кириб, шоди чиқаётган ўсмирни тартибга чақириб, нафратимни соча олмаганман. Жуда борса «Қўяқолинг, ука» деб илтимос қилган бўлишим мумкин. Шу тобда сизнинг ҳам хаёлингиздан айрим воқеалар ўта бошлаганига аминман. Ҳа, жиянингизга бир меҳрибон амакилик, тоғалик қилмоқчи бўлдингиз, ёмонини яширдингиз, яхшисини оширдингиз, қўлтиғига сув пуркадингиз, охири судига қатнаб оёқдан ҳоридингиз. Ўғлингиз адашди. Нари борса у бир йил жазо муддатини ўтаб қайтарди. Сиз бор таниш-билишларни ишга солдингиз. Топган-тутганингизни порахўрларнинг оғзига урдингиз. Қутқариб қолдингиз. Яна қонун ожиз, етимча бўлиб қолди. Ўғлим бегуноҳ эди, деб атрофдагиларни ишонтирмоқчи бўлдингиз. Ваҳоланки, гуноҳни пулга сотиб олганингизни ҳамма билиб турибди. Уларнинг орасидаям «Ҳов, ноинсоф, нима қиляпсан?», дейдигани топилмади. Қамоқхона эшигига бориб қайтган фарзандингизни бурнига сув кирмади, чунки кириши керак бўлган ўша сувни сиз киритмадингиз-да. Орадан ҳеч қанча вақт ўтмади, у сизнинг ҳомийлигингизга ишониб яна жиноят қилди. Бу гал қўлингиз калталик қилди. Ўн йилга қамалиб кетди. Олдинги бир йиллик жазо энди сизга ҳолва бўлиб кўринди.

⊙ БИТТА ЖИНОЯТГА беш ўсмир қўл урди. Уларга ақл ўргата бошлаймиз: «Айбни биттанг бўйнингга ол, бўлмаса «группововой»га кўп беради. Биттанинг иши осон». Озодликда қолган тўртта бола ўз атрофига бештадан яна йигирмата болани тўплашини ўйламаймиз. Бундай чекиниш гапларни кўплаб айтиш мумкин.

Айтинг-чи, мана шу ўринларда қайси биримиз қонунни юқоридаги воқеадагидек ҳимоя қиляпмиз? Йўқ, биз жазо қонунларини доғда қолдириш, унга панд бериш билан умримизни ўтказаяпмиз. Ҳа, Совет қонунлари энг одил қонунлар деб жар соламизу, бу қонун машинасини ўз томонимизга айлантирамиз. Чунки бу машинанинг ёқилғисини таниш-билишу, пулга мослаб олганмиз. Ҳа, пул устимиздан ҳоким бўлиб олди. Ҳатто шу даражага етдики, савоб ва эзгуликларни ҳам пулга сотиб ола бошладик.

Кўпинча кучимиз ва вақтимиз болаларни эгри йўлдан тўғри йўлга қайтариш билан ўтмоқда. Чунки тарбия, яшаш қонуниятлари деймизми, жиноят қонунлари деймизми — буларнинг аниқ чизгилари йўқ. Минг йиллик чизгиларни бўлса дин чодрасига ўраб, эскилик сарқити деб бир чеккага суриб ташладик. Қадимда нима гуноҳу, нима савоб, гуноҳ учун қандай жазо жоизу, савоб учун қандай мукофот жоиз, булар ҳақида боланинг гўдаклик давридан миясига қуя бошлаганлар. Гуноҳнинг жазоси ҳам, савобнинг мукофоти ҳам ишонарли ва таъсирли бўлган. Албатта, бу уқтиришларнинг бари худонинг номи билан, дўзах азобларию, жаннат афсоналари билан боғлиқ. Биз тарбиядан худониям, жаннатниям, дўзахниям, шайтонниям олиб ташладик. Уларнинг ўрнига шундай ишонарли, таъсирли нималарни олиб кирдик? Оилаларимизнинг, боғчаларимизнинг, мактабларимизнинг боланi ўзини ўзига ҳисоб бердиртирадиган, ўзини ўзи суд қилдиртирадиган қўлланмалари борми? Етмиш йил мобайнида шунақа қўлланмалар устида ишлашга уриниб кўрдикми?

Жиноий кодексларнинг оила, боғча, мактаббоп содда ва оммавий формалари яратилмаган. Уларни қонуншуносларнинг ўзлари зўрға шарҳлашади. Ахир мактабларда кейинги ўн йил оралиғидагина ҳуқуқшунослик фани дарс сифатида ўтила бошлади. Уям юқори синфларда. Нимага бошланғич синфлардан эмас. Ахир бекорга бошланғич дейилмаган-ку! Барча билимларнинг асоси бошланғичда-ку! Ўзимиз бола беш ёшгача олган маълумотларни кейинчалик бир умр ҳам ололмайди, деб такрор ва такрор айтамиз-ку! Нимага ўз гапимизга ўзимиз амал қилмаймиз?

⊙ БУНДАН ЧИҚДИ мактабдорлигимиз даям айб кўп экан-да. Ҳа, болаларимизнинг нобоп бўлиб қолишларида мактабларимизниям айблари бор. Келажакни оқ йўргакка ўровчи азиз устозлар, мени сўкманг, хоҳлайсизми, йўқми сиз келажакнинг дояларисиз. Доялик ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди. Доянинг қўлиям, дилиям пок бўлиши керак. Унинг қўли теккан гўдак қуриб қолмаслиги керак, униб-ўсиши, баркамол инсон бўлиши керак. Доя таъмагирликка юз тутдими, қўли ҳаром пул ушладими, алдам-қалдамликка ўтдими, у доя эмас. Зиғирдек билимини туядек қилиб кўрсатишга урина бошладими, демак, қурий бошлагани шу. Хўш, шунақа «доя»лар мактабларимизда йўқми? Улар битта бўлсаям кўп. Тоғдек цементни емириш учун бир грамм туз етарли. Биз мактаб ҳаётини қайта қуриш билан боғлиқ зангори экранда телефон орқали мулоқот олиб боряпмиз. Унда ўқувчилар: «Нима учун ўқитувчилар болаларнинг ота-оналари қаерда ишлашига қараб муомала қилишади?», «Қачонгача билимсиз ўқитувчилар бизга дарс беришади?», «Олтин медалнинг чиқими кўп дейишади, пули кўплар чиқимга чидар, пули йўқлар-чи?» деб сўрашади.

Бола йўқ нарсани тўқимайди. Бор нарсани, кўзи билан кўрган, қулоғи билан эшитган нарсани сўрайди. Шундай дейиш билан ўша ҳақсизликларга қарши ўз исёнини билдиради. Хўш, тарбия оламида шунақа ўқитувчилар бўлиши керакми? Бола билан тарбиячи орасига чиқим деган нарса суқилиши керакми? Мен яқинда «Ленин учқуни»да бундан буён ўқувчилар, ота-оналар қайси ўқитувчилардан савод олишни сайлаб олсинлар, шунда таъмагир, билимсиз ўқитувчилар ўз-ўзидан ажраб қолади, ўқитишга сифат киради деганга яқин бир гап қилиб, балога қолдим. «Қачон ўқувчи ўқитувчини танлаб олган, бу хато фикр», деб устимдан ёзажакларини айтишди. Хўш, сайлаб олишлар ўз билимига ишонган, ўз ҳаётини тарбиясиз тасаввур қила олмайдиган ўқитувчиларни заррача бўлсаям чўчитадими? Менимча бундай ўқитувчилар шунақа демократик танланишнинг тарафдорлари бўлишса керак. Чунки тарбия олами қанчалик софланса сув шунчалик тинади, силқишлар ўрнини топиш осонлашади. Қизиғи шундаки, бола мактабга қабул қилинаётганда ақли заифлари ўз мактабига, соғлиғи ёмон бўлса санаторий типидаги мактабга йўлланма беришади. Лекин ўта саёз билим билан, ҳатто, ўша саёз билиминиям ўқувчига етказа олмайдиган «қуруқ» ўқитувчилар ишлаб юраверадилар. Ўқитувчи касал, бир ҳафта дарс берса, икки ҳафта бюллетенда юради, бундан болалар ҳам, ўқитувчилар ҳам, ота-оналар ҳам безиллаб қолишган, лекин на илож, ўқитувчи шу ердан нон ейиши керак. Агарда ўқитувчи мактабдан четлатилганда ҳеч бўлмаса соғлиғи тиклангунча мактабдаги ойлиги тўла сақланса экан. Сақланмайди-да!

⊙ МАКТАБНИНГ суяк-суягига сингиб кетган яна бир касаллиги — бу жиноят даражасидаги ишларни жиноятмас, дейиш бўлади. Ота-оналар болалари гуноҳларини қанчалик хаспўшлаб, яширишга уринсалар, мактаб ҳам бундан қолишмайди. Аслида аждодларимиз, боланинг ҳар битта яхши ва ёмон хатти-ҳаракати, қилмишидан тарбия воситаси ўрнида фойдаланганлар. Бекорга халқ ўртасида Луқмони Ҳаким билан боғлиқ: «Ақлни кимдан ўргандингиз — аҳмоқдан. Аҳмоқ қилган ишни қилмадим», деган ибора юрмайди. Биз бўлса аҳмоқларнинг қилмишларини яшириш билан овора бўлдик. Катталар қўшиб ёзиш билан жиноятнинг тегирмонига сув қуйдилар. Биз эса мактабда камайтириб ёзиш билан. Нималарни камайтириб ёзяпмиз? Мактаблардан магнитофонлар, диктофонлар, қимматли китоблар, ўқув кўргазмалари ўғирланяпти. Ўқитувчиларнинг сумкаларидан, буфетчиларнинг кассаларидан пуллар ғойиб бўлиб қоляпти. Бир ўқувчи бир ўқувчининг қўлини синдиради, бурнини уриб пачақлайди, қўрқитиб пулини олади ёки уйидан пул олиб чиқишга мажбур қилади. Қиз болаларни зўрлаш... Ҳатто, ўқитувчиларни очиқдан-очиқ ҳақорат қиладиган бўйни йўғонлар ҳам бор. Атрофдагилар уларнинг қилмишига яраша жазоланишларини кутади. Оқибат нима билан тугайди? «Ҳай, ҳай, жим, сир кўчага чиқмасин. РайОНОга, ГорОНОга, катталарга етмасин, ёпиғлиқ қозон ёпиғлиғича қолаверсин». Агарда шунақа воқеалардан биттаси юқорига бориб етса борми, мактаб коллективининг шўри қуриди деяверинг. Шундай ғала-ғовур кўтаришадики, бутун мактаб жиноятчига айланади. Бу гап мажлисдан-мажлисларга ўтиб юради, охири ўқитувчилар бошини кўтариб юролмайдиган бўлиб қоладилар. Фалон мактабдан биттаям бола милиция рўйхатида турмайди, фалон мактабдан шунча бола милиция рўйхатига тушган... Кўрдингизми бунақа шов-шув кўтаришлар, даҳ-даҳалар ўқитувчиларни бор ҳақиқатни яширишга мажбур қилади. Хўш, бу билан кимдан нимани яширамизу, кимни алдаймиз?!

⊙ ТАРБИЯ ЎЧОҒИ ўз номи билан алдам-қалдамсиз, пок, эркин маскан бўлиши зарур. Бу масканга ҳар ким ўз ҳукмини ўтказавермаслиги, бўлган нарсани бўлмади дейиш билан ўз амал курсисини мустаҳкамлашга уринмаслиги керак. Бу ердаги ҳар бир номуносиб хатти-ҳаракат ошкора барча ўқувчилар, ота-оналар иштирокида бақириқ-чақириқсиз, босиқлик билан кўрилиши, жоиз бўлса ўша кўпчиликнинг ўзи ҳукм чиқариши керак. Ҳа, кўпчилик бўлиб ўзимизни покламасак, суд-тергов органларининг якка-ёлғиз тартибдаги суҳбатларию, биров билиб, биров билмай қоладиган ҳукмларидан касалимиз авж олса олаяптики, аримаяпти. Тарбияни фақат ростлик устунлари кўтариб турмоғи керак.

Эркин МАЛИКОВ.

Антиқа хабарлар

ЙЎЛИНИ ТОПДИ

5-магазин сотувчиси Ойжамол харидорлар билан хушмуомала бўлмагани учун қаттиқ ҳайфсан олди. Буни у жуда кўп ўйлади ва ниҳоят йўлини топди...

Ҳозир Ойжамол харидорларнинг айтган гапларига сўз билан эмас, фақат тиржайиб жавоб қайтаради.

МАОШ ОЛГУНЧА...

Айни ҳибсга олингунча Катта Каттаевич ойликдан-ойликка қадар фақат пора ҳисобига яшарди.

ЭЪЛОН

Ҳурматли фаррошлар! Хоналарни худди уйингизни ораста қилгандек тозалаб қўйишларингизни илтимос қиламиз!

Тошпўлат ТУСНАЗАРОВ,
Фарғона область, Фрунзе райони, Тельман қишлоғи.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

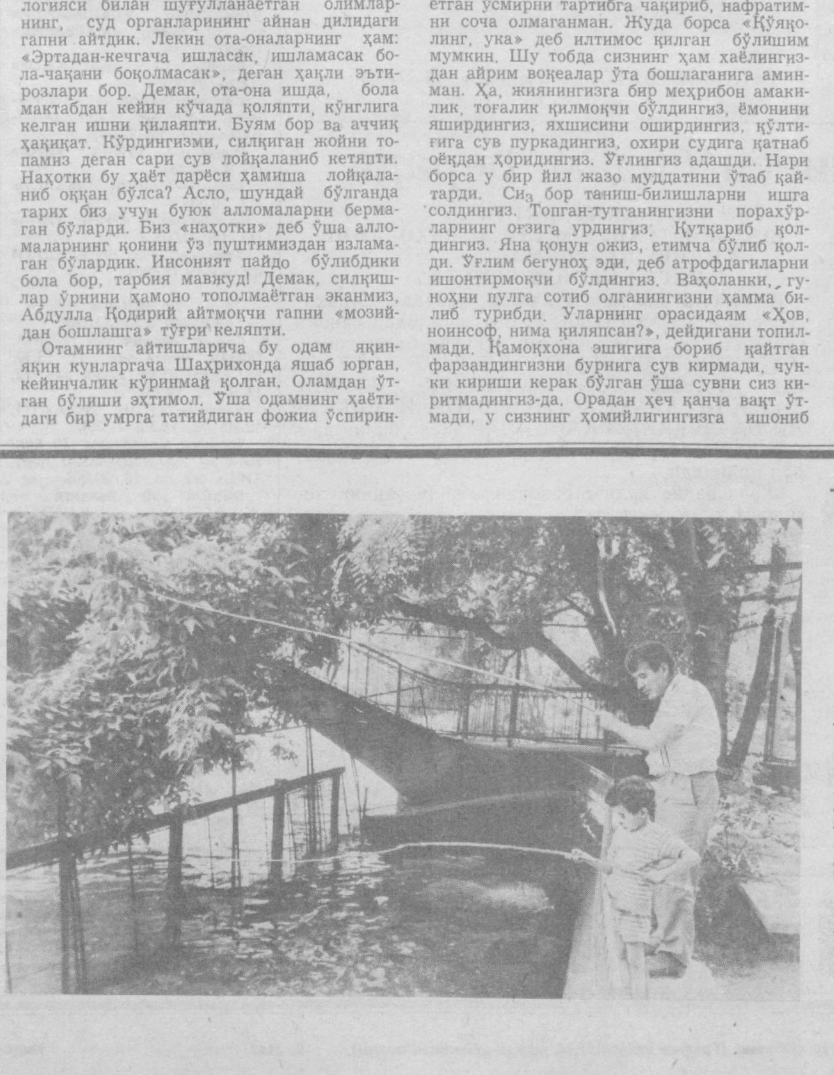

«Балиқчи» чойхонаси очилди

Бундай оромгоҳ шу кунларда шаҳримиздаги «Ғалаба» боғига келаётганларнинг севимли жойига айланган. Дам олувчилар махсус ҳавзаларда боқилаётган балиқларни овлаб, бўш вақтларини кўнгилли ўтказишяпти. Агар бунга қизиқувчилар бўлмаса кооператив ходимлари тайёр балиқларни пишириб беришади.

Кооператив чойхона Сирдарё бўйидаги балиқчилик хўжалиги билан тузилган шартнома асосида ишлайди. Бу ерда миллий таомлар ҳам тайёрланяпти.

СУРАТДА: ов пайти.
Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ҲАФТАЛИК ТЕЛЕКЎРСАТУВЛАР ВА РАДИОЭШИТТИРИШЛАР ПРОГРАММАСИ

Пойтахт радиотўлқинларида

**Ҳар куни:
Шаҳар тармоғи ва УКВ 4,46 м орқали
(якшанбадан ташқари)**

17.00 «Тошкент ва тошкентликлар» программаси (сешанба, пайшанба, ва якшанба кунлари). 17.40 Реклама ва эълонлар. 17.50 «Тошкент оқшоми ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг обзори.

* * *

⊙ 450,45 м тўлқинидаги радиостанция орқали

13.00 Тошкентликлар учун концерт (пайшанба, якшанба кунлари). 13.30 Область ахбороти (ўзб. рус) 13.50 «Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газеталарининг обзори.

⊙ 19.30 да

⊙ ДУШАНБА, 19. VI: «Емхашак жамғаришга — суръат ва сифат». Бўстонлиқ районидаги «Новгород» совхозидан репортаж.

⊙ СЕШАНБА, 20. VI: «Депутат съезддан қайтди, Бекобод район касалхонаси бўлимининг мудири А. Собиров билан суҳбат.

⊙ ЧОРШАНБА, 21. VI: «Одамлар, ишлар, позиция». Радиожурнал (рус).

⊙ ПАЙШАНБА, 22. VI: «Унинг бахти», Янгийўл районидаги Калинин номли колхознинг бригада бошлиғи Т. Ҳаробекова ҳақида радиоочерк.

⊙ ЖУМА, 23. VI: «Ташкентский меридиан». Радиожурнал (рус).

⊙ ШАНБА, 24. VI: «Бугун — Ихтирочилар ва рационализаторлар куни». ВОИР Ўзбекистон металлургия заводи советининг раиси Ҳ. Қирғизбеков билан суҳбат.

ТВ: «Тошкент» студияси кўрсатади

XI КАНАЛДА:

⊙ **20 июнь, сешанба.** 20.50 Ўзбекистон телевидениесининг область халқ контроли комитети ҳамда «Тошкент ҳақиқати» газетаси редакцияси билан Тошкент области Бўка райони ёрдамчи хўжаликлари бўйлаб қўшма рейди.

⊙ **21 июнь, чоршанба.** 19.30 Бевосита мулоқот. Телетомошабинларнинг саволларига Давлат автоинспекция бошқармаси, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг Ички ишлар бошқармаси ходимлари жавоб берадилар. 21.05 «Пульс». Информацион кўрсатув.

⊙ **23 июнь, жума.** 21.05 «Пульс». Информацион кўрсатув (рус).

V КАНАЛДА:

⊙ **23 июнь, жума.** 22.35 «Оила». Оилавий турмушнинг кўп қиррали томонлари ҳақида.

Сифатга кафолат берамиз

Сергели қурилиш материаллари ва керамзит заводи ҳузуридаги

«КОМЕТА» КООПЕРАТИВИ

биноларнинг олд томонини ремонт қилиш ва сайқал бериш билан боғлиқ барча турдаги ишларни
БАЖАРАДИ

Адрес: Сергели массиви, Заречная кўчаси, 3-тупик.

«КОМЕТА» КООПЕРАТИВИ.

ТАШКИЛОТЛАР, КОРХОНАЛАР, ЖАМОАТ ТАШКИЛОТЛАРИ ВА КООПЕРАТИВЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

«ЗЕНИТ-7» ФИРМАЛИ ТЕХНО-САВДО МАРКАЗИ

холодильникларга, чангютгичларга, кир ювиш ва тикув машиналарига, шунингдек барча турдаги кинофотоаппаратураларга
ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ ТЕХНИК ХИЗМАТ КЎРСАТАДИ ВА УЛАРНИ РЕМОНТ ҚИЛАДИ.

Ишлар тузилган шартномалар бўйича ва бирламчи мактублар бўйича бажарилади.

ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН ҲАҚ ТЎЛАНАДИ.

Магазин соат 10 дан 19 гача ишлайди, танаффус соат 14 дан 15 гача. Дам олиш куни — душанба.

Справкалар учун телефон: 54-04-92.

Адрес: Тошкент, Ленин райони, Чехов кўчаси, 10, (метронинг «Ойбек» станцияси).

«ЗЕНИТ-7» ФИРМАЛИ ТЕХНО-САВДО МАРКАЗИ.

ШАҲАРЛАРАРО АВТОМАТ ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

АБОНЕНТЛАР ХИЗМАТИГА ЯНГИ АЛОҚА ЙЎНАЛИШЛАРИ ОЧИЛДИ:

Йўналиш номи	Код	Маълумот бюроси
Уфа	3472	225720
Фарғона областининг район марказлари		
Олтиариқ	37343	32912
Бағдод	37347	92222
Водил	37335	21222
Данғара	37357	21222
Қорақўшчи	37342	25109
Қува	37331	52222
Яйпан	37353	92222
Қувасой	37337	32222
Марғилон	37333	32222
Риштон	37345	21111
Тошлоқ	37338	54292
Учкўприк	37351	91111
Янгиқўрғон	37352	91222
Ёзёвон	37341	22292

Тошкент телеграф-телефон станцияси

ТОШКЕНТ АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎНАЛТИРИШ МАРКАЗИ

«КЛАССИКА» КООПЕРАТИВИГА касса аппаратлари, ёзув машинкалари, ҳисоблаш техникаси, кўтарма лифтлар, транспортёрларга хизмат кўрсатувчи ва ремонт қилувчи механикларни ишга таклиф қилади. Бажарилган иш ҳажми қийматининг 70 фоизи ҳисобида маош тўланади.

ТАШКИЛОТЛАР, КОРХОНАЛАР, ДИҚҚАТИГА!

«КЛАССИКА» КООПЕРАТИВИ бадиий-безатиш ишларига, лавҳалар ва кўргазмали ўқув қуроллари, техника хавфсизлиги бўйича плакатлар (ҳар хил катталикдаги) тайёрлашга, корхоналарнинг техника хавфсизлиги хоналарини жиҳозлашга, пионерлар лагерларини, спорт майдончаларини, профилакторийларни, санаторийларни безатиш ва бошқа ишларга буюртмалар қабул қилади.

Архив ҳужжатларини қайта ишлаш, концерт фаолияти билан хизмат кўрсатиш, оммавий-маданий тадбирлар билан хизмат кўрсатишга буюртмалар қабул қилинади.

Турли базмлар, тематик оқшомлар, янги йил арчаларини ўтказиш юзасидан методик ёрдам беради.

Турли мавзуларда лекцияли концертлар ўтказади, вокал-чолғу ансамбли, миллий ансамбль, духовой оркестр хизматини таклиф этади.

Мурожаат учун адрес: Космонавтлар проспекти, 6, Пушкин кўчаси, 75 («Коммунальник» клуби биносида). Телефон 33-10-95.

«КЛАССИКА» КООПЕРАТИВИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

Бу—ҳамма учун зарур!

АГАРДА ХОЛОДИЛЬНИК, КИР ЮВИШ МАШИНАСИ ЁКИ ПИЛЕСОСИНГИЗНИ РЕМОНТ ҚИЛДИРИШ ЗАРУРАТИ ТУҒИЛИБ ҚОЛСА,

Тошкент «Рембиттехника» бош корхонасининг юқори малакали усталари ва устахоналари сизнинг хизматингизга доим ҳозир.

ЛЕНИН РАЙОНИ — Қўйлиқ массиви, Мунис кўчаси, 15-уй. Маиший хизмат уйи. Телефон — 90-78-51; Госпиталь бозори.

ОКТЯБРЬ РАЙОНИ — ЎзССР 50 йиллиги проспекти, Марказ-14, 23-уй. «Ганга» магазини. Телефон — 44-63-20.

КУЙБИШЕВ РАЙОНИ — Горький номли проспект, 87-уй. Маиший хизмат уйи. Телефон — 62-18-36; Луначарский шоссесининг Жанубий томони, 14-уй.

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОНИ — Турсунқулов кўчаси, 23«а» уй. Маиший хизмат уйи. Телефон — 74-51-50.

СЕРГЕЛИ РАЙОНИ — Спутник, 5-квартал, 21-уй. Телефон — 58-76-56.

КИРОВ РАЙОНИ — Тимирязев кўчаси, «Узбексельмаш» заводи ётоқхонаси. Телефон — 35-28-48; А. Дониш кўчаси, Шаҳар маиший хизмат уйи.

С. РАҲИМОВ РАЙОНИ — Қорақамиш массиви 2/1,. «Савдо маркази». Телефон — 46-58-64.

ҲАМЗА РАЙОНИ — Шолохов массиви, 41-уй, 6-подъезд. Телефон — 97-88-89; Строительний кўчаси, 7-уй, 1-квартира.

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИ — Олмазор кўчаси, 14-уй. Телефон — 45-77-49.

ФРУНЗЕ РАЙОНИ — Б. Хмельницкий кўчаси, 85-уй. Телефон 55-76-56.

19—25 ИЮНЬ КУНЛАРИ

ҲУЖЖАТЛИ ВА БАДИИЙ ФИЛЬМЛАРНИНГ СОВЕТ КИНОСИНИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН

намойиши ўтказилади

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР

«ВАТАН» КИНОТЕАТРИДА

19—22 июнда — МАРК РЕЙЗЕН. БИР КУН ВА БУТУН УМР.

23—25 июнда — СЕРГЕЙ ДОВЖЕНКО НЕГА КЕТЯПТИ?

«ЧАЙКА» КИНОТЕАТРИДА

19—22 июнда — ИЛЬЯ ФРЕЗ ВА УНИНГ ФИЛЬМЛАРИ.

23—25 июнда — ҚИРОЛЛАРНИ МЕН ЎЙНАМАГАНМАН.

«НУКУС» КИНОТЕАТРИДА

19—22 июнда — СЕРГЕЙ ЭЙЗЕНШТЕЙН. МУҚАДДИМА.

23—25 июнда — СЕРГЕЙ ЭЙЗЕНШТЕЙН. ИЛОВА.

«ТИНЧЛИК» КИНОТЕАТРИДА

19—22 июнда — РАССОМ ВА ДАВР. СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ, СССР ХАЛҚ АРТИСТИ И. Е. ХЕЙФИЦ ПОРТРЕТИ.

23—25 июнда — РЕВОЛЮЦИЯНИ ТИНГЛАНГ!

ЛИСУНОВ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА

20—21 июнда — ИСТАСАНГИЗ СЕВИНГ — ИСТАМАСАНГИЗ ЙЎҚ.

22—23 июнда — МАКТАБ ЁШИДАГИ БОЛАЛАР УЧУН ЎЙИНЛАР.

19—21 июнда — ХАЛҚ ЭЪТИРОФ ҚИЛГАН.

23—25 июнда — МАРК РЕЙЗЕН. БИР КУН ВА БУТУН УМР.

«ҚОЗОҒИСТОН» КИНОТЕАТРИДА

19—22 июнда — «КАПИТАЛ»НИНГ ЖОНЛИ ҚАЛБИ.

23—25 июнда — ИЛЬЯ ФРЕЗ ВА УНИНГ ФИЛЬМЛАРИ.

«ИСКРА» КИНОТЕАТРИДА

19—22 июнда — КИНОРЕЖИССЕР ЮЛИЙ РАЙЗМАН.

23—25 июнда — НИКОЛАЙ КРЮЧКОВ.

«ЎЗБЕКИСТОН ССР 25 ЙИЛЛИГИ» НОМЛИ КИНОТЕАТРДА

19—22 июнда — ХАЛҚ ЭЪТИРОФ ҚИЛГАН.

23—25 июнда — РЕВОЛЮЦИЯНИ ТИНГЛАНГ.

«ДРУЖБА» КИНОТЕАТРИДА

20—21 июнда — СЕНИНГ ОҒАНГ — МЕНИНГ ОҒАМ.

22—23 июнда — МИКРОРАЙОНДАГИ ЖИН.

ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА

19—20 июнда — ГУНОҲНИ ЮВИШ.

22—23 июнда — БАРЧА ҲАҚИҚАТНИ БАЖАРМОҚ...

«МОСКВА» КИНОТЕАТРИДА

19—20 июнда — ЁШ БЎЛИШ ОСОНМИ?

22—23 июнда — АЛВИДО, ҒЎР ЁШЛИГИМ.

ВЛКСМ 30 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА

20—21 июнда — МАЪРАКА.

23—24 июнда — ОХИРГИ ВАГОНГА КИМ ЧИҚАДИ?

«ЭКСПРЕСС» КООПЕРАТИВИ ИШОНЧЛИ ВОСИТАЧИ БЎЛАДИ

Корхоналар, ташкилотлар, малака ошириш институтлари, ўқув марказлари, командировка қилинганларни қабул қилишга алоқаси бўлган бошқа ташкилотлар

ДИҚҚАТИГА!

«ЭКСПРЕСС» УЙ-ЖОЙ-ВОСИТАЧИЛИК КООПЕРАТИВИ шаҳримизга ташриф буюрувчи гражданларни кооперативга қарашли уйларда жойлаштириш юзасидан шартномалар тузади, шунингдек бўш уй-жой майдонларини ижарага бериш ниятидаги гражданларнинг қўшимча қабулини эълон қилади.

Мурожаат этиш учун телефонлар: 76-20-15, 62-41-72.

«ЭКСПРЕСС» УЙ-ЖОЙ-ВОСИТАЧИЛИК КООПЕРАТИВИ.

«Ойдин» массивида

Куйбишев райпишчеторгига қарашли

Янги 5-магазин

МЕҲМОНДЎСТЛИК БИЛАН ЎЗ ЭШИКЛАРИНИ ОЧДИ

Икки қаватли бинода қандолатчилик, гастрономия, баққоллик, сут маҳсулотлари, нон-булка маҳсулотлари билан савдо қилувчи бўлимлар жойлашган, харидорларга қулайлик яратиш учун хўжалик моллари, упа-эликлар билан савдо қилувчи бўлимлар ҳам бор.

Харид қилинган моллар ўраб берилади.

Магазинда буюртмалар столи бор. Шу ерда магазинда мавжуд бўлган кундалик эҳтиёж молларига буюртма бериш мумкин.

Қафетерийда шарбатлар, музқаймоқ билан савдо қилинади.

Магазин дам олиш кунларисиз ҳар куни соат 8 дан 20 гача ишлайди, танаффус соат 14 дан 15 гача.

КУЙБИШЕВ РАЙПИШЧЕТОРГИ.

Болалар пойабзалларининг савдо-кўргазмаси

САВДО-КЎРГАЗМА

20—22 ИЮНЬ КУНЛАРИ 28-МАГАЗИНДА ЎТАДИ.

Унга Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги пойабзал фабрикаларининг болалар учун ишлаб чиқарган пойабзаллари тақдим этилади.

Тошкентдаги 1-пойабзал фабрикасининг БОТИНКАЛАРИ, САНДАЛЕТЛАРИ, ШИППАКЛАРИ, Фарғона пойабзал фабрикасининг КРОССОВКАЛАРИ, Тошкентдаги 2-пойабзал фабрикасининг ДАСТАКСИЗ ОЁҚ КИЙИМЛАРИ, Чирчиқ ва Янгийўл пойабзал фабрикаларининг ЁЗГИ ва ҚИШЛИК ОЁҚ КИЙИМЛАРИ шулар жумласидандир.

Магазин адреси: Шота Руставели кўчаси, 144-уй.

Иш вақти: соат 10 дан 19 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача, дам олиш куни — душанба.

Транспорт: 7, 28-трамвайларнинг, 57, 40, 99-автобусларнинг «Қон қуйиш институти» бекати.

«ТАШОБУВЬТОРГ» (телефон 45-37-24).

Давлат страхованиеси ёрдам беради

Табиий офатларнинг, ёнғин ёки аварияларнинг олдини олишга биз қодир эмасмиз. Бунинг натижасида шахсий транспортимиз шикастланиши мумкин. Баъзан автомобилни ўғирлаб кетиш, бошқа шахслар томонидан унга зарар етказиш ҳоллари ҳам бўлиб туради.

Аммо ана шундай ҳолларда кўриладиган зарар қопланишининг тадоригини кўриб қўйиш сизнинг қўлингизда.

ЎЗ ВАҚТИДА ТУЗИЛГАН ШАХСИЙ ТРАНСПОРТНИ СТРАХОВАНИЕ ҚИЛИШ ШАРТНОМАСИ БУНГА КАФОЛАТ БЕРАДИ!

Шартнома бир йил муддатга тузилади. Страхованиега АВТОМОБИЛЛАР (шу жумладан саноат кўламида ишлаб чиқарилган прицепи билан ҳам), МОТОЦИКЛЛАР, МОТОРОЛЛЕРЛАР, МОТОРЛИ АРАВАЧАЛАР, МОПЕДЛАР, КИЧИК ҲАЖМЛИ ТРАКТОРЛАР, МОТОРЛИ, ЕЛКАНЛИ ВА ЭШКАКЛИ ҚАЙИҚЛАР (ҳаво билан дам бериладиганларидан ташқари) ВА ЯХТАЛАР қабул қилинади.

Страхование пули страхование қилувчининг хоҳишига кўра белгиланади, аммо у транспорт воситасининг мавжуд чакана нархларидан (эски-янгилигидан) келиб чиқиб ҳақиқий қийматидан ошмаслиги лозим.

Страхованиенинг ушбу турига оид батафсил ахборотни Давлат страхованиесининг Тошкент шаҳридаги барча инспекцияларидан олиш мумкин.

ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕСИНИНГ ТОШКЕНТ ШАҲАР БОШҚАРМАСИ.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси

ТЎЙЛАР МУБОРАК!

АВИАСОЗЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИНИНГ

тўй тантаналарида маданий хизмат қилишга мослаштирилган ва замонавий репертуарга эга бўлган

«САМО» АНСАМБЛИ

БАХТ ВА ШОДЛИК ОҚШОМИНИ КЎНГИЛДАГИДЕК ЎТКАЗИШДА ХИЗМАТИНГИЗГА ТАЙЁР!

Ансамблни кассага пул тўлаш йўли билан тўйхонага таклиф қилишингиз мумкин.

Буюртмалар олдиндан ҳар куни соат 17.00 дан Маданият саройининг 2-қават, 90-хонасида қабул қилинади.

Бизнинг адрес: Авиасозлар шаҳарчаси, Лисунов кўчаси, Авиасозлар маданият саройи (15, 23, 48, 72, 154, 164-автобуслар; 3, 23-трамвайларнинг «Маданият саройи» бекати. Метронинг «Чкалов» станциясигача борилади). Телефон: 96-55-81.

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ишлаб чиқаришни модернизациялаш ёки реконструкциялаш, бошқаришда оперативлик ва самарадорликни ошириш масалаларини ҳал этишда

СИЗЛАРГА СОВЕТ-АВСТРИЯ ҲАМКОРЛИГИДАГИ «ИНТЕРМИКРО» КОРХОНАСИНИНГ

ЎРТА ОСИЁ ФИЛИАЛИ ЁРДАМ БЕРАДИ

Филиал Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларига қуйидагиларни етказиб беради:

—1ВМ РС билан бирга фойдаланиладиган шахсий компьютерлар;

— редакция-нашриёт системалари функцияларини бажарувчи стол босмахонаси;

— автомат тарзда лойиҳалаштириш системалари (САПР — САД — САМ — С1М).

— шахсий компьютерларнинг локал ҳисоблаш тармоқлари;

— коммуникация воситалари.

Ҳамкорликдаги Совет-Австрия «Интермикро» корхонасининг Ўрта Осиё филиали шартномага кўра инженер-техник хизмати кўрсатишни амалга оширади, программавий ҳосилотларни ишлаб чиқаради ва уни бошқаради, ПЭВМ да ишлаш юзасидан таълим курслари ўтказади.

Тўлиқ техника характеристикалари, бошқа қизиқтирган саволлар юзасидан ахборотлар олиш учун сиз қуйидаги адресга мурожаат этишингиз мумкин: 700027. Тошкент шаҳри, Ўзбекистон проспекти, 98-уй. «Интермикро» корхонасининг Ўрта Осиё филиали. Телефонлар: 45-92-64, 45-92-74.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ ЁШЛАРНИНГ «ЭМХО» ФИРМАСИ

ҚУЙИДАГИ ТУРИСТИК-ЭКСКУРСИЯ МАРШРУТЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЮЗАСИДАН ИССИҚҚЎЛ, КИЕВ, ЛЕНИНГРАД-НАРВА, СОЧИ, (Дагомис посёлкаси), **ПАНЕВЕЖИС, ПАЛАНГА, ДОМБАЙ, ВИЗ-ТАЛЛИН, КАУНАС, ЎРТА ОСИЁ шаҳарлари бўйлаб, РИГА, МОСКВА.**

КЛЯЗЬМА СУВ ОМБОРИ, КЛЯЗЬМА, АЛЕКСИН БОР, «РАССВЕТ» (Сочи) туристик базалари.

«Н. БАУМАН» ТЕПЛОХОДИДА — МОСКВА — ЛЕНИНГРАД.

Справкалар юзасидан қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилинсин: — 78-30-22, 78-32-27.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, 8-квартал, «Правда» газетаси» кўчаси, 60-уй, 9-қават, 905-хона.

Иш вақти — соат 9 дан 18.00 гача.

Дам олиш куни — якшанба.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 22/VI да **Аида,**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19/VI да **Тошболта ошиқ,** 21/VI да **Рожа,** 22/VI да **Кампир кетармиш.**

Кино

19 ИЮНДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЎЙНА, ЎЙНА» (катта зал, 18.30, 20.40; кичик зал, 17, 19.30).

Чайка — «ЎЙНА, ЎЙНА» (18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ОЗОДЛИККА ҚАЙТИШ» (18, 20.00).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ОЗОДЛИККА ҚАЙТИШ» (жуфт соатларда).

Дружба — «КАЛХАТЛАР ЎЛЖАСИНИ УЛАШМАЙДИ» (17, 18, 20.40); «МАРВАРИД» (20.00).

Восток — «ҚАСОСКОР» (18.30, 21.00).

Лисунов номли — «ЗОРРОНИНГ УЛКАН САРГУЗАШТЛАРИ» (17, 19, 21.00).

Нукус — «ЎЙНА, ЎЙНА» (18.30, 20.45).

Ватан — «ИШҚ ЛАҲЗАСИ» (17, 20.00).

Қозоғистон — «ЎЙНА, ЎЙНА» (17, 18, 20.00).

Хива — «РОК УСУЛИДАГИ ФОЖИА» (22.00).

20 ИЮНДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЎЙНА, ЎЙНА» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.40; кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30).

Чайка — «ЎЙНА, ЎЙНА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ОЗОДЛИККА ҚАЙТИШ» (12, 16, 18, 20.00).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ОЗОДЛИККА ҚАЙТИШ» (жуфт соатларда).

Дружба — «КАЛХАТЛАР ЎЛЖАСИНИ УЛАШМАЙДИ» (11, 12, 14, 17, 18, 20.40); «МАРВАРИД» (15, 20.00).

Восток — «ҚАСОСКОР» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Лисунов номли — «ЗОРРОНИНГ УЛКАН САРГУЗАШТЛАРИ» (11, 13, 15, 17, 19, 21.00).

Нукус — «ЎЙНА, ЎЙНА» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

Ватан — «ИШҚ ЛАҲЗАСИ» (11, 14, 17, 20.00).

Қозоғистон — «ЎЙНА, ЎЙНА» (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20.00).

Хива — «РОК УСУЛИДАГИ ФОЖИА» (22.00).

Автомат-жавоб берувчи телефонлар:

Дружба — 67-96-87
Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — 53-65-87
С. Раҳимов номли—48-46-71
Ҳамза номли — 91-10-51
Тинчлик — 58-34-88
Искра — 39-14-59.

«Труд» кооперативининг йўқолган

ШТАМПИ ВА МУҲРИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Труд» кооперативи.

«Анда» кооперативига тегишли йўқолган

ДУМАЛОҚ МУҲР
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Анда» кооперативи.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

Тошкент шаҳар, Киров районидаги 9-ўрта мактаб томонидан **Акбарбеков Довронбек Равшанбекович** номига берилган 736854 номерли йўқолган

8-СИНФНИ ТУГАТГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДАГИ ГУВОҲНОМА БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги 7-ишчи ёшлар мактаби томонидан **Миролимов Мирзоид Мирпўлатович** номига берилган 311028 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетининг «Конструктор» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи бирлашманинг собиқ ходими

Мунира Фозиловна МИРЮСУПОВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент политехника институтининг умумтехника факультети коллективи «Материаллар қаршилиги» кафедрасининг катта ўқитувчиси Б. Шокировга отаси

Абдусамат ШОКИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми
Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ:
700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона—32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши—32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги —32-54-19; ижтимоий масала — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32-54-15; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади.

Р. — 09760. Ички саҳифаларга 18.30 да қўл қўйилган. [График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим]. Б. 2147. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10